

OBSAH

1. ÚVOD	2
2. IDENTIFIKAČNÍ ÚDAJE O MŠ	3
3. CHARAKTERISTIKA ŠKOLY	4
4. PODMÍNKY PRO PŘEDŠKOLNÍ VZDĚLÁVÁNÍ	5
a. Věcné podmínky	5
b. Životospráva	5
c. Psychosociální podmínky	6
d. Organizace	6
e. Řízení MŠ	7
f. Personální a pedagogické zajištění	7
g. Spoluúčast rodičů	7
5. VZDĚLÁVÁNÍ DĚTÍ SE SPECIÁLNÍMI VZDĚLÁVACÍMI POTŘEBAMI	8
6. VZDĚLÁVÁNÍ DĚTÍ NADANÝCH	11
7. VZDĚLÁVÁNÍ DĚTÍ OD DVOU DO TŘÍ LET	12
8. POVINNÉ PŘEDŠKOLNÍ VZDĚLÁVÁNÍ	14
9. ORGANIZACE VZDĚLÁVÁNÍ	17
a. režim dne:	17
b. organizační formy:	17
c. prostředky a metody:	18
d. kritéria k přijímání dětí:	18
10. CHARAKTERISTIKA PROGRAMU „ZAHRÁDKA“	20
11. VZDĚLÁVACÍ OBSAH	28
12. PŘEHLED O EVALUAČNÍ ČINNOSTI ŠKOLY	81

1. ÚVOD

Tento program vznikl na podkladě Rámcového vzdělávacího programu k 1. září 2017

Je povinnou dokumentací pro školní rok 2017/2018. Školní vzdělávací program slouží jako podklad pro vypracování Třídního vzdělávacího programu pro školní rok 2017/2018, který zpracovávají učitelka s ředitelkou, s ohledem na věkové možnosti a podmínky ve třídě podrobněji a konkrétněji. Je nedílnou součástí Školního vzdělávacího programu.

2. IDENTIFIKAČNÍ ÚDAJE O MŠ

Název zařízení

Základní škola a mateřská škola Kostelní Hlavno, okres Praha - východ

Zřizovatel: Obec Kostelní Hlavno, 294 76 Kostelní Hlavno 71
Adresa zařízení: Základní škola a mateřská škola Kostelní Hlavno, okres Praha-východ
294 76 Kostelní Hlavno 97
Telefon: I. třída a II. třída 326971970; 734575375
IČ: 75002264
Typ zařízení: MŠ s celodenním provozem
IZO: 107 514 508

Stanovená kapacita: 43 I. třída 24
II. třída 19

Věkové složení skupin: I. třída od 3 do 5 let
II. třída od 5 do 6 let, popř. do 7 let – odklad školní docházky

Provoz MŠ: 6:30 – 16:00

Projednáno na pedagogické radě dne:

Platnost dokumentu:

Název dokumentu: ŠVP Zahrádka, č. j.

3. CHARAKTERISTIKA ŠKOLY

Roku 1898 byla vystavěna na obecním pozemku trojtřídní škola pro zhruba 200 žáků z Kostelního a Sudova Hlavna. Výstavbu financovaly obě obce. O rok později byl přilehlý pozemek využit k založení školní zahrady s ovocnou školkou. Až v květnu 1952 byla zřízena v nynější tělocvičně mateřská škola. O 5 let později byla umístěna do uvolněného učitelského bytu, kde sídlí dodnes. V roce 1972 provedl obecní úřad její rekonstrukci a do celé budovy byl zaveden vodovod. V roce 1975 byla vystavěna školní jídelna a 2. patro, v němž byla zřízena 2. třída MŠ. Od roku 1962 dojíždějí do naší školy i školky ještě děti z Hlavence, protože tamní škola byla uzavřena.

Dne 1. 1. 2003 byla MŠ integrována k místní ZŠ a tvoří s ní-spolu s družinou a školní jídelnou - jediný právní subjekt. Mateřská škola má 2 třídy, kapacitu 43 dětí. Je v provozu v pracovní dny od 6,30 do 16 hodin. V době školních prázdnin bývá provoz omezen nebo i přerušen-podle požadavků rodičů.

4. PODMÍNKY PRO PŘEDŠKOLNÍ VZDĚLÁVÁNÍ

a. Věcné podmínky

V přízemí je umístěna 1. třída MŠ s kapacitou 24 dětí, má samostatnou šatnu, hernu a třídu, nově zrekonstruované sociální zařízení, úklidovou komoru. Ve druhém patře je 2. třída MŠ s kapacitou 19 dětí, samostatnou třídou, hernou, ložnicí a též zrekonstruovaným sociálním zařízením.

Se ZŠ a jídelnou je propojena vedlejším schodištěm. Děti z MŠ mají společnou jídelnu se ZŠ, umístěnou v 1. patře, hned vedle kuchyně. V červenci roku 2006 byla provedena rekonstrukce školní jídelny i kuchyně podle platných hygienických norem. Interiér MŠ je členěn do menších herních center. Vyhovuje skupinovému i individuálnímu činnosti.

Zařízení odpovídá zdravotním, hygienickým, bezpečnostním i estetickým požadavkům.

Protože je zde málo místa pro vytvoření stálých center, snažíme se herní koutky obměňovat dle aktuální vzdělávací nabídky. Hračky a didaktické pomůcky odpovídají věkovému složení dětí, jsou uloženy v policích a skříňkách, které jsou dostupné dětem během celého dne. Hračky a pomůcky neustále obměňujeme a rozšiřujeme o nové a zajímavější.

K budově přiléhá dvůr a zahrada, které jsou průměrně vybaveny pro sportování, hry i rekreaci. Dominantou je instalovaná dřevěná překážková stěna, kterou chceme dle finančních možností rozšířit o nové prvky. Terén je vhodně uzpůsoben k letním i zimním činnostem. Na zahradě je nově vybudovaná ekologická poznávací stezka s ekologickými nástěnkami. Domeček, který je nově postaven, slouží ke hrám dětí a k uložení venkovních hraček. Na domeček navazuje pergola, která slouží jako ochrana dětí před sluncem. Je také využívána k výchovně vzdělávacím činnostem v dopoledních i odpoledních hodinách. Je potřeba upravit terén kolem domečku a pískoviště tak, aby odpovídal zdravotním požadavkům dětí. Nynější dlažba je porušená a její povrch je nerovný.

Nedaleko školy je rybník, potůček, ovocný sad, louky, pole, les s bažantnicí a včelími úly, krmelce, domácí farmy apod. - tyto rozmanité ekosystémy využíváme k realizaci ekologického programu, který patří k prioritám našeho výchovně vzdělávacího působení.

K tomuto účelu využíváme i nabídek z Ekoly Praha a Ekocentra Vlašim.

b. Životospráva

Děti mají pravidelný rytmus a řád, vhodnou stravu, podávanou v max. 3 hodinových intervalech ve školní jídelně. Je dodržován samoobslužný pitný režim. Všechny mají dostatek času i prostoru pro volnou hru a pohyb, denně jsou dostatečně dlouho venku. Dbáme na přiměřené oblečení i obutí - na ochranu před podchlazením či přehřátím. Nevycházíme jen za

špatného počasí (mrazu pod -10 °C, deště, větru, mlhy, náledí a inverze). Respektujeme zásadu, že každé dítě má právo na výchovu a vzdělání podle svých individuálních potřeb, na svobodu svého rozvoje, na vlastní projevy dle temperamentu a založení (pohyb, hra, slovo, kresba a podobně). Smyslem naší práce není disciplína, ale naopak - stimulace aktivity a rozvíjení individuálních zájmů. Nezřikáme se hromadných činností vyplývajících ze společných zážitků, ale těžištěm naší práce je celodenní, hravé, individuální i skupinové zaměstnávání dětí. Dbáme na pohodu při stolování s možností sebeobsluhy (s ohledem na bezpečnost) i na klidné usínání při relaxační hudbě nebo pohádce s hračkou v posteli. Respektujeme individuální potřebu odpočinku. Po 30 minutách může dítě vstát a zabývat se klidovými činnostmi. Naším cílem je zkvalitnit životosprávu dětí – bohatá, pestrá strava, zajistit klidnější stolování v jídelně.

c. Psychosociální podmínky

Režim dne je přizpůsoben i potřebám rodičů. Ti jsou zváni ke spolupráci při aktivitách MŠ, s nimiž nám často pomáhají. Mohou vstupovat do her svých dětí kdykoliv a to požádají - zvláště v období postupné adaptace. Mohou - po dohodě s učitelkou - své děti kdykoliv přivést a odvést. Nabízíme i tzv. „předadaptační program“ – pro rodiče s dětmi, které již obdrželi rozhodnutí o přijetí do MŠ a ještě nenavštěvují MŠ. Snažíme se tak napomoci plynulému a nenásilnému vstupu dítěte do MŠ.

Snažíme se dětem vytvořit vstřícné, podnětné, zajímavé a obsahově bohaté prostředí, v němž se cítí jistě, bezpečně, radostně a spokojeně, kde se mohou zaměstnávat a bavit přiměřeným, dětským způsobem.

Učitelky dbají o naplnění všech psychohygienických podmínek. Respektují vývojové potřeby dětí. Zaměstnávají je tak, aby nebyly přetěžovány ani podceňovány. Jsou vůči nim vstřícné, vlídné, vedou je ke kamarádství, ohleduplnosti a vzájemné pomoci. Dbají na možnost jejich osobního soukromí i na právo neúčasti. Všem je poskytována přiměřená individuální péče i citové zázemí.

d. Organizace

Rodiče mají možnost po dohodě přivádět nebo odvádět dítě dle potřeby. Denně zařazujeme pohybové aktivity. V denním programu se střídají spontánní a řízené činnosti, děti mají možnost později pokračovat ve zvolené hře. Pracujeme s dětmi ve skupinkách, frontálně nebo individuálně podle druhu činnosti. Dětem poskytujeme podle jejich potřeb pocit soukromí při hygieně nebo jiných činnostech. Činnosti plánujeme s ohledem na možnosti dětí ve třídě. Počty dětí ve třídě nejsou překračovány, třídy jsou spojovány pouze výjimečně. Děti

se v MŠ dělí do dvou tříd, v 1. třídě MŠ jsou zpravidla umístovány děti ve věku 3-5 let, ve 2. třídě MŠ jsou umístěny děti předškolní, které jsou připravovány na vstup do ZŠ.

e. Řízení MŠ

ŠVP vytváří pedagogické pracovnice společně. Plánování pedagogické práce vychází z úkolů ŠVP, z výsledků kontrol, hospitací a evaluační činnosti jsou vyvozovány závěry pro další práci. Vše je řádně projednáno a zapsáno v zápisech z pedagogických porad. Ředitelka podporuje vzájemnou spolupráci pedagogů, motivuje je kladným hodnocením, zajišťuje ekonomicko-personální stránku MŠ. Vedoucí učitelka MŠ má na starosti stránku pedagogickou, podléhá ředitelce školy. V naší MŠ je stabilní kolektiv, ve kterém jsou přátelské vztahy založené na důvěře a spolehlivosti. Každý má vymezené úkoly, za které nese zodpovědnost. S rodiči jsme v každodenním kontaktu, snažíme se společně realizovat jejich návrhy, jsme vstřícní k jejich požadavkům. Spolupráce se zřizovatelem je na dobré úrovni, OÚ v rámci svých možností vyhovuje našim požadavkům a potřebám.

f. Personální a pedagogické zajištění

Vedoucí učitelka – Jana Kučerová

Učitelky – Vladimíra Svobodová, Jana Adámková, Olha Janoušková

Provozní pracovnice – školnice – Naděžda Hanušová

Pedagogické pracovnice se průběžně vzdělávají četbou odborné literatury, časopisů. Další vzdělávání probíhá podle plánu DVPP. Učitelky MŠ si doplnily svou odbornou způsobilost. Pracovní doba pedagogů i provozních zaměstnanců je rozvržena tak, aby byla dětem zajištěna optimální péče.

g. Spoluúčast zákonných zástupců

Vztahy mezi učitelkami a rodiči jsou založeny na důvěře a porozumění. Učitelky jsou k rodičům vstřícné, snaží se jim vyhovět. Rodiče mají možnost se kdykoliv po dohodě účastnit programu ve škole i akcí, pořádaných školou. Mají možnost podávat návrhy a pomáhat uskutečňovat své nápady společně s učitelkami. O dění v MŠ jsou informováni průběžně na nástěnkách, rozhovorem a na schůzce pro rodiče. Učitelky zachovávají mlčenlivost o svěřených informacích, chrání soukromí rodiny, s rodiči jednájí taktně. Rodiče jsou seznámeni s IVP dětí s odloženou docházkou do ZŠ. Naším cílem je snaha o zapojení rodičů v materiální pomoci škole (brigády, sponzorské dary).

5. VZDĚLÁVÁNÍ DĚTÍ SE SPECIÁLNÍMI VZDĚLÁVACÍMI POTŘEBAMI

RVP PV vychází ve své základní koncepci z respektování individuálních potřeb a možností dítěte. Z toho důvodu je RVP PV základním východiskem i pro přípravu vzdělávacích programů pro děti se speciálními vzdělávacími potřebami.

Dítětem se speciálními vzdělávacími potřebami je dítě, které k naplnění svých vzdělávacích možností nebo k uplatnění a užívání svých práv na rovnoprávném základě s ostatními potřebuje poskytnutí podpůrných opatření. Tyto děti mají právo na bezplatné poskytování podpůrných opatření z výčtu uvedeného v § 16 školského zákona. Podpůrná opatření realizuje mateřská škola.

Podpůrná opatření se podle organizační, pedagogické a finanční náročnosti člení do pěti stupňů. Podpůrná opatření prvního stupně uplatňuje škola nebo školské zařízení i bez doporučení školského poradenského zařízení na základě plánu pedagogické podpory (PLPP). Podpůrná opatření druhého až pátého stupně lze uplatnit pouze s doporučením ŠPZ. Začlenění podpůrných opatření do jednotlivých stupňů stanoví Příloha č. 1 vyhlášky č. 27/2016 Sb.

Stanovené rámcové cíle i očekávané výstupy ŠVP jsou pro všechny děti společné. Při plánování a realizaci vzdělávání dětí s přiznanými podpůrnými opatřeními má pedagog na zřeteli fakt, že se děti ve svých individuálních vzdělávacích potřebách a možnostech liší. Účelem podpory vzdělávání těchto dětí je plné zapojení a maximální využití vzdělávacího potenciálu každého dítěte s ohledem na jeho individuální možnosti a schopnosti. Při vzdělávání dítěte se speciálními vzdělávacími potřebami pedagog zahrnuje do svých vzdělávacích strategií podpůrná opatření.

Důležitou podmínkou úspěšnosti předškolního vzdělávání dětí se speciálními vzdělávacími potřebami je nejen volba vhodných (potřebám dětí odpovídajících) vzdělávacích metod a prostředků, které jsou v souladu se stanovenými podpůrnými opatřeními, ale i uplatňování vysoce profesionálních postojů učitelů i ostatních pracovníků, kteří se na péči o dítě a jeho vzdělávání podílejí. Rozvoj osobnosti dítěte s přiznanými podpůrnými opatřeními závisí na citlivosti a přiměřenosti působení okolí mnohem více, než je tomu u dítěte, které není ve svých možnostech primárně omezeno.

Při vzdělávání dětí se speciálními vzdělávacími potřebami spolupracuje pedagog úzce s rodiči a dalšími odborníky, využívá služby školských poradenských zařízení.

Vzdělávání dětí s přiznanými podpůrnými opatřeními

Podpůrná opatření 1. stupně

- Má-li dítě obtíže při vzdělávání, škola zpracuje plán pedagogické podpory dítěte (PLPP), který zahrnuje popis obtíží a speciálních vzdělávacích potřeb žáka a podpůrná opatření prvního stupně; plán pedagogické podpory bude vyhodnocen nejpozději po třech měsících. Podkladem pro zpracování PLPP je ŠVP.
- Nebude-li poskytování podpůrných opatření prvního stupně postačující, doporučí škola vyšetření dítěte ve školském poradenském zařízení. Zprávu z vyšetření obdrží zákonní zástupci dítěte, škola dostane doporučení a na jeho základě sestaví individuální vzdělávací plán, který obsahuje mj. podpůrná opatření druhého až pátého stupně (dle doporučení školského poradenského zařízení).
- Nejsou-li podpůrná opatření dostačující, školské poradenské zařízení vydá doporučení stanovující jiná podpůrná opatření, případně stejná podpůrná opatření vyššího stupně.

Podpůrná opatření 2. - 5. stupně

Od druhého stupně podpory jsou podpůrná opatření stanovována ŠPZ po projednání se školou a zákonným zástupcem dítěte. Pravidla pro použití podpůrných opatření školou a školským zařízením stanovuje vyhláška č. 27/2016 Sb.

Pro děti s přiznanými podpůrnými opatřeními od druhého stupně je podkladem pro zpracování individuálního vzdělávacího plánu (IVP) doporučení ŠPZ. V tomto plánu se vzdělávací obsah upraví tak, aby byl zajištěn soulad mezi vzdělávacími požadavky a skutečnými možnostmi dětí, a aby vzdělávání směřovalo k dosažení jejich osobního maxima.

Úpravy obsahu a realizace vzdělávání žáků s přiznanými podpůrnými opatřeními od třetího stupně podpůrných opatření jsou předmětem metodické podpory. Pedagogickým pracovníkům je zajištěna metodická podpora formou dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků.

System péče o děti s přiznanými podpůrnými opatřeními ve škole

- tvorba, realizace a vyhodnocování PLPP u těchto dětí je prováděna na základě pokynu ředitelky školy a za spolupráce s pedagogy, popř. jinými odborníky;

- tvorba, realizace a vyhodnocování individuálních vzdělávacích plánů u těchto dětí je prováděna na základě pokynu ředitelky školy a za spolupráce s pedagogy, se SPC, popř. jinými odborníky

Podmínky vzdělávání dětí s přiznanými podpůrnými opatřeními

Pro úspěšné vzdělávání těchto dětí škola umožní:

- uplatňování principu diferenciací a individualizace vzdělávacího procesu při organizaci činností a při stanovování obsahu, forem i metod výuky
- stanovená podpůrná opatření při vzdělávání dětí
- při vzdělávání dítěte, které nemůže vnímat řeč sluchem, jako součást podpůrných opatření vzdělávání v komunikačním systému, který odpovídá jeho potřebám a s jehož užíváním má zkušenost
- při vzdělávání dítěte, které při komunikaci využívá prostředky alternativní nebo augmentativní komunikace, jako součást podpůrných opatření vzdělávání v komunikačním systému, který odpovídá jeho vzdělávacím potřebám
- spolupráci se zákonnými zástupci dítěte, školskými poradenskými zařízeními a odbornými pracovníky školního poradenského pracoviště, v případě potřeby spolupráci s odborníky mimo oblast školství (zejména při tvorbě IVP)

Pokud zákonný zástupce dítěte přes opakovaná upozornění a vysvětlení důsledků nenavštívil ŠPZ za účelem nastavení podpůrných opatření ve vzdělávání dítěte a způsobil tak dítěti obtíže při vzdělávání (protože škola sama dostatečná podpůrná opatření vytvořit nemůže) může se škola obrátit na zástupce orgánu veřejné moci (OSPOD) a v souladu se zákonem o sociálně právní ochraně dětí požádat o součinnost.

6. VZDĚLÁVÁNÍ DĚTÍ NADANÝCH

Škola prostřednictvím pedagogické diagnostiky vyhledává mimořádně nadané děti a formou integrovaného vzdělávání a individualizované výuky podporuje rozvoj jejich talentu.

Rozvoj a podpora mimořádných schopností a nadání dítěte je zajišťována:

- předkládáním vyššího stupně složitosti nabízených činností
- využitím vhodných didaktických pomůcek, materiálů
- volbou vhodných metod, forem výuky
- individuálním přístupem
- nabízenými specifickými činnostmi

7. VZDĚLÁVÁNÍ DĚTÍ OD DVOU DO TŘÍ LET

Vzdělávání u takto malých dětí je poněkud odlišné. Řízená vzdělávací činnost probíhá v krátkých intervalech, soustředění dětí je výrazně kratší než u dětí 3-6letých. Pedagog musí více podněcovat zájem dětí, být vzorem pro nápodobu, více slovně komunikovat i gestikulovat.

Činnosti, které lze běžně provádět s většími dětmi ve skupině, je třeba s dětmi raného věku uskutečňovat s menší skupinou nebo individuálně. Nejdůležitější součástí učení dítěte raného věku je volná hra. Při té musí být pedagog ostražitější a pozornější.

Při vzdělávání dvouletých dětí je nutno si uvědomit, že primární a nezastupitelnou úlohu zastává rodinná výchova.

Podmínky vzdělávání dětí mladších 3 let v mateřské škole

Vzdělávání dětí mladších tří let vychází z ŠVP, třídní plány jsou přizpůsobeny možnostem a schopnostem dětí, je potřeba využívat hračky a didaktické pomůcky odpovídající věku.

Režim dne v MŠ je též v rámci možností přizpůsoben potřebám dětí, neměl by však narušovat celkový chod zařízení.

Dítě mladší tří let má individuální potřebu odpočinku v průběhu celého dne, je potřeba v rámci možností MŠ vyčlenit vhodný prostor pro zklidnění a odpočinek. U dětí raného věku dominují emoce, naplňování biologických potřeb, větší potřeba bezpečí, jistoty a ochrany ze strany dospělého.

MŠ zajistí přiměřené materiální vybavení a pravidelný režim s dostatkem odpočinku. Dítě mladší tří let nesmí být přetěžováno velkým množstvím podnětů, zároveň jich však nesmí být nedostatek, je nutná vyváženost.

Vzdělávání je uspořádáno do pěti vzdělávacích oblastí. Obsah bude vycházet z ŠVP PV, pedagog musí respektovat odlišnost v přístupu k dětem od tří let a do tří let.

Záměr:

- Stimulovat a podporovat růst a nervosvalový vývoj dítěte, podporovat fyzickou pohodu, zlepšovat tělesnou zdatnost, rozvíjet pohybové a manipulační dovednosti dětí, učit je sebeobslužným dovednostem a vést je ke zdravým životním návykům – **oblast biologická**

- Rozvíjet duševní pohodu dítěte, psychickou zdatnost a odolnost, rozvíjet řeč, city, vůli, kreativitu – **oblast psychologická**
- Utvářet vztahy dítěte k jinému dítěti, k dospělému, kultivovat a obohacovat vzájemnou komunikaci – **oblast interpersonální**
- Uvést dítě do společenství ostatních lidí, do života v lidské společnosti i do světa kultury a umění, naučit je přijmout morální a estetické hodnoty a podílet se na utváření společenské pohody – **oblast sociálně kulturní.**
- Utvářet povědomí o světě kolem něj, o vlivu člověka na životní prostředí a vytvořit základy pro odpovědný postoj dítěte k životnímu prostředí – **oblast enviromentální.**

8. POVINNÉ PŘEDŠKOLNÍ VZDĚLÁVÁNÍ

Shrnutí nejzásadnějších změn

- **novela školského zákona, zákon č. 178/2016 Sb. zavádí s účinností od září 2017 povinné předškolní vzdělávání a zavádí individuální vzdělávání dětí jako možnou alternativu plnění povinného předškolního vzdělávání v mateřské škole**
- **mění se pravidla přednostního přijímání dětí ke vzdělávání v mateřské škole (od září 2017 se bude týkat dětí starších čtyř let, od září 2018 dětí starších tří let, od září 2020 dětí od dvou let).**
- **mění se termín zápisu k povinné školní docházce (PŠD) v základní škole a podání žádosti o odklad PŠD**
- **povinné předškolní vzdělávání a přednostní přijímání k předškolnímu vzdělávání**
- **s účinností od 1. ledna 2017 je stanoveno dětem, které dosáhnou pěti let do měsíce září, nastoupit v následujícím školním roce k povinnému předškolnímu vzdělávání**
- **zavádí se zápis k povinnému předškolnímu vzdělávání, který bude mateřskou školou vyřizován ve stanoveném časovém období (prvních 14 dní v květnu)**
- **v případě dětí, které neplní povinné předškolní vzdělávání, bude i nadále stanovena možnost zkušebního pobytu v maximální délce tří měsíců**
- **mateřská škola musí do svého školního řádu zapracovat informace o podmínkách uvolňování dětí ze vzdělávání a omlouvání absencí včetně způsobu dokládání jejich důvodů**
- **pokud si ředitel školy vyžádá doložení důvodů nepřítomnosti dítěte, zákonný zástupce tak bude muset učinit do tří dnů od vyžádání**
- **povinné předškolní vzdělávání v mateřské škole je bezplatné**
- **vedle vzdělávání v mateřské škole školský zákon umožňuje tři další způsoby plnění povinného předškolního vzdělávání – individuální vzdělávání, vzdělávání v přípravné třídě (přípravném stupni základní školy speciální) a v zahraniční škole**
- **pokud se zákonný zástupce rozhodne pro některou z alternativních forem plnění povinného předškolního vzdělávání, musí to oznámit mateřské škole, do**

které je jeho dítě zapsáno, nejpozději tři měsíce před začátkem školního roku, ve kterém se má dítě začít povinně vzdělávat (tzn. do konce května).

Individuální vzdělávání u dětí předškolního věku

Individuální vzdělávání je jednou z možných forem plnění povinného předškolního vzdělávání. Individuální vzdělávání **může probíhat po celý školní rok, nebo jen po jeho určité části.** Pokud zákonný zástupce plánuje své dítě **individuálně vzdělávat po převažující části školního roku** (nadpoloviční počet dnů školního roku), musí svůj záměr oznámit řediteli mateřské školy, do které je dítě zapsáno, nejpozději **tři měsíce před začátkem školního roku, ve kterém se má dítě začít povinně vzdělávat.** Pokud se zákonný zástupce rozhodne začít své dítě individuálně vzdělávat **v průběhu školního roku,** musí to písemně oznámit řediteli mateřské školy, ve které se jeho dítě vzdělává, a vyčkat do doručení oznámení řediteli.

Oznámení o individuálním vzdělávání obsahuje **identifikační údaje dítěte** (jméno a příjmení, rodné číslo, místo trvalého pobytu), **období,** po které bude dítě individuálně vzděláváno a **důvody** pro individuální vzdělávání.

Po tom, co ředitel školy obdrží oznámení o individuálním vzdělávání, **doporučí zákonnému zástupci oblasti** z rámcového vzdělávacího programu pro předškolní vzdělávání, **ve kterých má být dítě rozvíjeno.** Mateřská škola **ověřuje, jak si dítě osvojuje očekávané výstupy** (schopnosti a dovednosti) **v doporučených oblastech.** Pokud dítě zaostává v osvojování potřebných schopností a dovedností, pracovníci mateřské školy doporučí rodičům, jak dále postupovat při vzdělávání, aby jejich dítě bylo co nejlépe podpořeno. **Mateřská škola musí ve svém školním řádu stanovit termíny a způsob ověřování,** přičemž termín ověřování musí být stanoven v rozmezí měsíců **listopad až prosinec.** Zákonný zástupce se **musí ve stanovený termín dostavit s dítětem k ověření** získaných schopností a dovedností v určených oblastech.

Pokud se zákonný zástupce s dítětem **nedostaví k ověření v řádném ani náhradním termínu,** ředitel mateřské školy **ukončí individuální vzdělávání.** Dítě tak **musí neprodleně zahájit docházku do mateřské školy,** ve které je zapsáno, a to i v případě, že se rodič proti ukončení individuálního vzdělávání odvolá. Pokud bylo individuální vzdělávání ze strany ředitele mateřské školy ukončeno, **není již možné dítě opětovně individuálně vzdělávat.**

Výdaje, které vzniknou při individuálním vzdělávání (např. nákup didaktických her a pomůcek) **hradí zákonný zástupce.** Pokud se jedná o **dítě se speciálními vzdělávacími potřebami,** které ke svému vzdělávání potřebuje podpůrné opatření

spočívající v **kompensačních pomůckách** (tyto pomůcky na základě vyšetření doporučuje školské poradenské zařízení, jejich soupis je uveden v příloze vyhlášky č. 27/2016 Sb., o vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami a žáků mimořádně nadaných), **hradí pořízení těchto pomůcek stát**. Stát také hradí výdaje spojené se zařazením dítěte do vzdělávání v příslušné mateřské škole.

Jazyková příprava dětí s nedostatečnou znalostí českého jazyka

Děti-cizinci a děti, které pocházejí z jiného jazykového a kulturního prostředí, potřebují podporu učitele mateřské školy při osvojování českého jazyka. Pokud rodiče sami neovládají český jazyk na úrovni rodilého mluvčího, nemohou své děti v poznávání českého jazyka přímo podpořit a děti se ocitají ve znevýhodněné pozici. Je třeba věnovat zvýšenou pozornost tomu, aby dětem s nedostatečnou znalostí českého jazyka začala být poskytována jazyková podpora již od samotného nástupu do mateřské školy. Při práci s celou třídou je třeba mít na vědomí, že se v ní nacházejí i děti, které se český jazyk učí jako druhý jazyk, uzpůsobit tomu didaktické postupy a děti cíleně podporovat v osvojování českého jazyka. Mateřské školy poskytují dětem s nedostatečnou znalostí českého jazyka jazykovou přípravu pro zajištění plynulého přechodu do základního vzdělávání. Zvláštní právní úprava platí pro mateřské školy, kde jsou alespoň 4 cizinci v povinném předškolním vzdělávání v rámci jednoho místa poskytovaného vzdělávání (v případě lesní mateřské školy v jednotlivém území, kde zejména probíhá pedagogických program a kde má škola zázemí). V takovém případě zřídí ředitel mateřské školy skupinu nebo skupiny pro bezplatnou jazykovou přípravu pro zajištění plynulého přechodu do základního vzdělávání v souladu s vyhláškou č. 14/2005 Sb., o předškolním vzdělávání, ve znění pozdějších předpisů. Vzdělávání ve skupině pro jazykovou přípravu je rozděleno do dvou nebo více bloků v průběhu týdne. Ředitel mateřské školy může na základě posouzení potřebnosti jazykové podpory dítěte zařadit do skupiny pro jazykovou přípravu rovněž jiné děti, než jsou cizinci v povinném předškolním vzdělávání, pokud to není na újmu kvality jazykové přípravy. Při přechodu na základní školu by děti s nedostatečnou znalostí českého jazyka měly mít takové jazykové a sociokulturní kompetence v českém jazyce, které jim umožní se zapojit do výuky a dosáhnout školního úspěchu. Podpůrným materiálem při vzdělávání dětí s nedostatečnou znalostí českého jazyka je Kurikulum češtiny jako druhého jazyka pro povinné předškolní vzdělávání, který lze využívat při individualizované práci s dětmi s nedostatečnou znalostí českého jazyka již od nástupu do mateřské školy.

9. ORGANIZACE VZDĚLÁVÁNÍ

a. režim dne:

Obvyklý denní program maximálně přizpůsobujeme vývojovým potřebám a možnostem jednotlivých dětí. Podle aktuálních potřeb a okolností vyvažujeme délku spontánních a řízených činností. Během ranních her vždy zařazujeme individuální péči zaměřenou - dle vzdělávací nabídky - na logopedické, motorické, jazykové, estetické, pracovní či jiné činnosti, které zakončujeme komunitním kruhem nebo další motivací ke každodennímu cvičení, v němž nechybějí zdravotní cviky, zaměřené na prevenci vadného držení těla. Cvičení i společné zaměstnání provádíme - dle počasí - často na školní zahradě. Po skončení dopoledního bloku - vždy před obědem - si necháváme chvilku času, v němž vedeme děti k sebehodnocení i hodnocení činností - hrajeme hru „na přiřazování kytiček“ k obrázku oblíbených činností a hru - „kdopak je dnes bez ztráty kytičky?“ (pomyslné). Tím si připomínáme pravidla chování vytvořená společně dětmi a učitelkami.

Orientační časy režimu dne:

06,30 - 08,30 hry dle vlastní volby, individuální práce s dětmi, skupinková zaměstnání

08,30 - 08,50 ranní cvičení + jazyková nebo hudební chvilka

08,50 - 09,20 hygiena, přechod do jídelny, svačina

09,20 - 09,40 skupinové, popř. frontální zaměstnání

09,40 - 11,40 pobyt venku

11,40 - 12,30 hygiena, oběd

12,30 - 14,00 pohádka, odpočinek (min. 30 min.), postupné vstávání, klidné hry a činnosti

14,00 - 14,10 tělovýchovná chvilka - dle zájmu dětí

14,10 - 14,45 hygiena, svačina

14,45 - 16,00 odpolední zájmové činnosti dle vzdělávací nabídky, prováděné venku (dle počasí)

b. organizační formy:

- prožitkové a interaktivní učení, prováděné formou přirozených činností dětí,

- spontánních - využití náhodných příležitostí k učení,

- situační učení, prostor pro neplánované aktivity,

- spontánní sociální učení (nápodoba)

- řízených - individuální, skupinovou i frontální práci motivujeme jako tvořivou nebo pohybovou hru - jsou to plánované příležitosti k získání zkušeností,

dovedností a návyků = k získání kompetencí

- režimových - zábavné přechody mezi hlavními činnostmi
(rituály před cvičením, obědem, usínáním, které děti velmi vyžadují) apod.,
- uplatnění dalších aktivit (se ZŠ, s rodiči, výlety, divadlo, kino, cirkus v MŠ apod.)
- viz plán aktivit.

c. prostředky a metody:

V každém integrovaném bloku klademe důraz na rozvoj osobnosti podle jejích individuálních předpokladů prostřednictvím her, zaměřených na:

- přímé pozorování - vnímání všemi smysly
- estetický prožitek tématu
- praktické procvičování a experimentace - s materiály, přírodninami, tělesy, mluvidly,
- se zvuky a tóny = objevování fyzikálních zákonů
- rozvoj obratnosti - jemná a hrubá motorika
- výtvarné nebo jazykové zpracování tématu
- ekologický aspekt

d. kritéria k přijímání dětí:

Do mateřské školy jsou přijímány děti ve věku zpravidla od 3 do 6 let, nejdříve však děti od 2 let, toto ustanovení platí do 31. 8. 2020 (§ 34 odst. 1).

Předškolní vzdělávání je povinné pro děti, které dosáhly od počátku školního roku, který následuje po dni, kdy dítě dosáhlo pátého roku věku (§ 34 odst. 1).

Přijímání dětí do mateřské školy se provádí formou zápisu k předškolnímu vzdělávání. Termín a místo zápisu stanoví ředitel mateřské školy v dohodě se zřizovatelem (od 2. května do 16. května) a zveřejní je způsobem v místě obvyklým (informační plakáty, webové stránky školy) (§ 34 odst. 2).

Ředitel školy stanoví pro zápis dětí do mateřské školy kritéria, která jsou zveřejněna současně se zveřejněním termínu a místa zápisu (§ 34 odst. 2).

S rozhodnutím o přijetí či nepřijetí dítěte do MŠ jsou zákonní zástupci informováni ve správním řízení.

Ředitel školy může přijmout pouze dítě, které se podrobilo stanoveným pravidelným očkováním, má doklad, že je proti nákaze imunní nebo se nemůže očkování podrobit pro trvalou kontraindikaci. Tato informace bude potvrzená ošetřujícím lékařem na žádosti o přijetí k předškolnímu vzdělávání.; tato podmínka se nevztahuje na děti, pro které je vzdělávání povinné.

K předškolnímu vzdělávání se přijímají děti, které jsou státními občany ČR nebo se státní příslušností jiného členského státu Evropské unie. K předškolnímu vzdělávání se přijímají také děti, které nejsou státními občany ČR ani jiného členského státu Evropské unie, pokud pobývají na území ČR oprávněně podle § 20 zákona – doklad o oprávněnosti pobytu dítěte na území ČR je zákonný zástupce dítěte povinen předložit při zápisu dítěte do MŠ.

Do mateřské školy mohou být přijaty děti se speciálními vzdělávacími potřebami. K posouzení podmínek pro přijetí dětí se zdravotním postižením, je nutné písemné vyjádření školského poradenského zařízení, popřípadě také registrujícího lékaře

Po vyrozumění ředitelkou školy se zákonní zástupci přijatých dětí dostaví do MŠ na informační schůzku, kde si vyzvednou další dokumenty k vyplnění a dostanou informace o provozu MŠ.

10. CHARAKTERISTIKA PROGRAMU „ZAHRÁDKA“

aneb „Je nám dobře na světě, máme se rádi a pomáháme si“.

Motto: „Každý vzdělaný člověk, čím je lepší a ušlechtlejší, tím více si váží přírody. Kdo si váží přírody, ten ji miluje. Láska k přírodě by se měla vštěpovat dětem v rodinách a ve škole jako jedna z nejdůležitějších vlastností člověka.“ JAN ÁMOS KOMENSKÝ

a) koncepce:

Člověk žije v globálních souvislostech s celým světem, ve vzájemné interakci s přírodním i společenským prostředím. Soulad člověka s přírodou je nejdůležitějším předpokladem k uchování zdraví, které je třeba chápat jako jednu z prvořadých hodnot života. V současné době, kdy je rovnováha v přírodě narušena, již nestačí pečovat jenom o aktuální zdraví dětí, je třeba myslet i na zdraví budoucí. Proto chceme děti vést ke zdravému životnímu stylu, v němž má svoje místo i ekologický program. Těžiště naší práce spočívá především v citové výchově, v rozvoji citového vztahu k okolnímu prostředí, k přírodě i k lidem. Pravidelný život dítěte ve skupině vrstevníků je pro jeho sociální vývoj to nejdůležitější, je nepostradatelný pro formování jeho osobnosti. Tuto významnou zkušenost většinou rodina dítěti dát nemůže. Přesto však chápeme mateřskou školu jen jako doplněk výchovy rodinné. Posilujeme autoritu rodičů a respektujeme jejich právo i odpovědnost vést děti vlastním, osobitým i netradičním způsobem. Musíme však děti chránit před všemi formami špatného zacházení, diskriminace a šikany. Vedeme je k ochraně vlastního zdraví a bezpečí - i k tomu, aby uměly přivolat pomoc a dovedly odmítnout nepříjemnou komunikaci.

Snažíme se je motivovat a stimulovat tak, aby byly aktivní, tvořivé a samy se chtěly zdokonalovat, poznávat svět, přírodu, lidé - v jejich vzájemných vztazích, kterých jsou součástí.

Děti, které opouštějí MŠ, by měly mít základní zkušenosti a prožitky z oblasti péče o zdraví, o mladšího kamaráda, o zvířata a rostliny. Měly by vědět, co je a není zdravé, slušné, co se má a nemá dělat ve společnosti a v přírodě. Měly by mít základní návyky životosprávy a hygieny, vypěstování pohotovost k pomoci i zálibu ve zdvořilém a mravním chování. Důležité je, aby dovedly přiměřeně komunikovat, soustředit se, dokončit úkol, spolupracovat i přijmout autoritu. Chceme dovést dítě k plnému rozvoji všech jeho schopností cestou přirozené výchovy, podporovat tvořivost, samostatnost, sebejistotu, ale i ohleduplnost a odpovědnost, upevňovat zdraví tělesné, duševní i sociální, posilovat úctu k přírodnímu prostředí. Budeme se zabývat ekologií, ale i právy dětí, spojenými s pravidly chování tak, aby

každé dítě našlo své místo ve společenství MŠ, ZŠ, ale i mezi spoluobčany. Navážeme na některé místní i národní tradice. Poukážeme i na tradice novodobé (charita). Dozvědí se o protidrogové prevenci i o prevenci šikany. V jednoduché podobě poznají i základy sexuální výchovy – dle dostupné dětské literatury.

Vzdělávací nabídka je tvořena tak, aby konkretizované výstupy v podobě činností a příležitostí upřesnily požadavky na jednotlivé očekávané výstupy dle RVP PV, co by mělo zpravidla na konci předškolního vzdělávání dítě zvládnout.

b) cíle:

Koncepční záměr školy se opírá o legislativní normy a stanovuje tyto základní cíle, vycházející z Úmluvy o právech dítěte:

- rozvoj osobnosti v co nejširším objemu
- posilování úcty k lidským právům a svobodám
- posilování úcty k rodičům
- příprava na zodpovědný život v duchu rovnosti
- úcta k životnímu prostředí

Úmluva o právech dítěte praví, že děti ve své zranitelnosti potřebují zvláštní péči a ochranu nejen rodiny, ale i státu. Tomu odpovídají i dlouhodobé cíle MŠMT, které jsou pro nás závazné:

- výchova k dětským právům (MŠ je povinna zohledňovat a prosazovat práva dětí. Připravujeme vzdělávací nabídku dle Slabikáře dětských práv a dle Úmluvy o právech dítěte -viz. vzdělávací nabídka v TVP)
- naplňování sociálně právní ochrany dětí - zákon 359/99
- Zákon o sociálně právní ochraně dětí!

MŠ má ohlašovací povinnost, zjistí-li, že je některé z dětí týráno nebo zneužíváno.

Náš ŠVP se zabývá cílovými kategoriemi v podobě záměrů a v podobě výstupů:

Vzdělávací cíle v mateřské škole Kostelní Hlavno jsou v souladu s ŠVP, RVP PV a jsou naplňovány při každodenních činnostech, které probíhají v MŠ, mimo MŠ i v nadstandartních nabídkách vzdělávání (kroužek anglického jazyka, pohybový kroužek a kroužek keramiky).

VZDĚLÁVACÍ CÍLE, FORMULOVANÉ JAKO ZÁMĚRY:

- hlavní záměr - „Dovést dítě k získání přiměřené fyzické, psychické a sociální samostatnosti“ je naplňován zejména v rámcových cílech:

1R – rozvojový - rozvíjet dítě a jeho schopnost učení

2H – hodnotný - osvojení základů hodnot, na nichž je založena naše společnost

3P – postojový - získání osobní samostatnosti a schopnosti projevit se jako osobnost, působící na své okolí.

VZDĚLÁVACÍ CÍLE, FORMULOVANÉ JAKO VÝSTUPY:

- výstupy = klíčové kompetence, představují způsobilosti důležité pro život a dosažitelné v předškolním vzdělávání. Není zde důležitý výkon dítěte, ale prožitek. V tomto věku se zakládá všechno, co bude mít význam v budoucím charakteru člověka. Naší snahou je položit základy budoucí osobnosti. Vycházíme z kompetencí, stanovených v RVPPV – jsou to kompetence:

- 1) k učení
- 2) k řešení problémů
- 3) komunikativní
- 4) sociální a personální
- 5) činnostní a občanské

OČEKÁVANÉ VÝSTUPY:

Dítě a jeho tělo:

- zachovávat správné držení těla, zvládat překážky, házet a chytat míč, pohybovat se ve skupině dětí, zvládat prostorovou orientaci
- ovládat dechové svalstvo, sladit pohyb se zpěvem
- vnímat a rozlišovat pomocí smyslů
- ovládat koordinaci ruky a oka, zvládat jemnou motoriku
- zvládat sebeobsluhu, hygienické návyky, mít povědomí o zdraví a bezpečí
- pojmenovat části těla
- zacházet s předměty denní potřeby, hudebními a pracovními pomůckami

Dítě a jeho psychika:

- správně vyslovovat, učit se nová slova, aktivně je používat
- vést rozhovor, formulovat otázky, chápat vtip a humor

- porozumět slyšenému, zachytit hlavní myšlenku příběhu, sledovat děj
- naučit se z paměti krátký text, poznat některá písmena, napsat své jméno
- poznat jednoduchá synonyma, homonyma a antonyma
- udržet pozornost
- chápat základní číselné matematické pojmy
- chápat časové a prostorové pojmy
- vyjadřovat svou představivost a fantazii v tvořivých činnostech
- uvědomovat si svou samostatnost, rozhodovat o svých činnostech
- respektovat daná pravidla
- být citlivý k živým bytostem
- zachytit a vyjádřit své prožitky, ovládat své chování

Dítě a ten druhý:

- uvědomovat si svá práva ve vztahu k druhému, respektovat potřeby jiného dítěte
- chápat, že všichni mají stejnou hodnotu
- spolupracovat s ostatními
- chovat se obezřetně při setkání s neznámými lidmi
- bránit se projevům násilí

Dítě a společnost:

- uplatňovat návyky v základních formách společenského chování
- začlenit se do třídy
- dodržovat pravidla her a jiných činností, jednat spravedlivě

Dítě a svět:

- osvojit si poznatky o okolí, bezpečně se orientovat ve známém prostředí
- všimnout si změn a dění v nejbližším okolí
- všimnout si, že svět má svůj řád, že je rozmanitý, pestrý
- pomáhat pečovat o životní prostředí

Tyto záměry i výstupy jsou realizovány v cílech specifických, rozpracovaných do 5 oblastí:

- A) biologická
- B) psychologická
- C) interpersonální
- D) sociálně kulturní
- E) enviromentální

Specifické cíle a konkretizované výstupy jsou stanoveny podrobně v TVP, rovněž tak cíle průběžné.

c) Další dílčí programy

- c1) Ekologický program – „KVĚTUŠKA“
- c2) Zdravý životní styl – „PYRAMIDÁČEK“
- c3) Tradice – „ROK NA VSI“
- c4) Protidrogová prevence – „PANENKA JABLENKA A KLUK VIKTOR“
- c5) Šikana – „KOCOUREK STAROSTLÍK“ – (Začít spolu)
- c6) Práva dětí – „SLABIKÁŘ DĚTSKÝCH PRÁV“
- c7) Sexuální výchova – „KRTEK A MAMINKA“

C1 Ekologický program:

Těžiště předškolního ekovýchovného působení spočívá především v citové výchově, v rozvoji citlivého vztahu ke všemu živému a v rozvoji smyslového vnímání. Aby děti mohly chápat vzájemnou podmíněnost vztahů mezi člověkem a přírodou, musí se nejprve naučit vnímat, pojmenovávat, poznávat. Spolu s poznáváním životního prostředí získávají i hodnotící postoj, kladný nebo záporný vztah k tomu, co v přírodě vidí, slyší, cítí. Je na učitelce, jak se zachová, co odsoudí nebo pochválí, na co upozorní nebo před čím varuje, měla by okolní svět komentovat opatrně, aby neporanila city dětí.

Děti mají dostatek sil i k péči o své okolí. Ekologická výchova v MŠ se odehrává ve 3 rovinách, jimž odpovídají i výše uvedené rámcové cíle (1R - učení, 2H – hodnoty, 3P – samostatnost).

1R – cíl rozvojový, poznávací – Jak tedy vést děti k poznávání přírody? Samozřejmě – opět podle rady J. A. Komenského – všemi smysly. Zde můžeme využít věkových zvláštností – zvýšenou citlivost, fantazii, zvědavost, potřebu aktivity a experimentace. Poznávání přírody je třeba spojovat s prožitkem, radostí, touhou po dobrodružství. Jen takový způsob vede k vnímání přírody jako něčeho živoucího, důležitého, krásného. Děti potřebují nejprve poznat jednotlivé věci a jevy, chápat význam slov, jež je označují. Zde je konkrétní smyslové vnímání nezastupitelné: „Nedostatečná péče o rozvoj smyslového vnímání a předčasný nástup exaktního pohledu na svět jsou některými dětskými psychology považovány za příčinu na růstající všeobecné necitlivosti společnosti k přírodě“

V ekologické výchově má své místo i zprostředkované poznání. Patří sem dětské encyklopedie, atlasy, plánky, čtené a vyprávěné příběhy, knihy a filmy o přírodě, animované pohádky. Hrdinové ukazují jednoduchým způsobem jednoznačně dobré, ale i špatné chování. Pohádkový svět zjednodušuje nesrozumitelný svět dospělých. Takovou výbornou učebnicí přírodopisnou pro malé děti je kniha O. Sekory „Ferda Mravenec“.

2H – cíl hodnotový, mravní- Děti se vžívají do rolí svých oblíbených hrdinů, vnímají postoje dospělých, začínají si ujasňovat své místo v přírodě, učí se posuzovat dobré i špatné chování – utvářejí si hodnotící vztahy. Postupně si začínají uvědomovat potřebu ochrany všeho živého i ochranu prostředí. Bez spolupráce s rodiči a ostatními výchovnými partnery se neobejdeme. Děti přistupují k novým poznatkům emocionálně. Přejímají obvykle postoj dospělého, kterého mají rády. Toho je třeba využít k rozvoji citlivosti. Přijme-li dítě určitý postoj tímto emotivním způsobem, lze očekávat, že bude (po jeho pozdějším racionálním zdůvodnění) trvalý.

3P – cíl postojový, přetvářecí, praktický- Dětem v tomto věku se nabízí široká škála činností, které již mohou samy vykonávat a přispět tak svou prací k ochraně přírody- např. pečovat o krmítko, krmelec, o květiny v MŠ i na zahrádce. Mohou spolu s učitelkou řízkovat, rychlit větévky, nakličovat semena, nebo popř. experimentovat s housenkami- krmít je v teráriu a pozorovat jejich další vývoj apod. Navštěvujeme místní domácí farmy, krmíme ovečky, králíky, slepice. Děti si všímají, co rostliny a zvířata potřebují, učí se citlivosti a ohleduplnosti. Uvědomují si, že bez péče lidí by příroda vypadala úplně jinak. Rozhořčuje je bezohlednost některých dospělých - odsuzují ty, kteří sypou v lese domovní odpad nebo vypalují stařinu. Při vycházkách do polí, sadu, lesa, k potůčku nebo k rybníku se učíme tichému chování – nejen proto, abychom něco viděli nebo slyšeli, ale hlavně proto, abychom nerušili. Děti se postupně učí pozorovat, vnímat, přemýšlet a pomáhat - chápat různé potřeby rostlin, zvířat, ptáků i hmyzu. Tento blízký vztah k přírodě obohacuje jejich citový život. Budou-li takto vedeny i doma a ve škole, nemusíme se obávat, že z nich vyrostou sobci a vandalové.

Vedeme děti k tomu, aby si vážily lidské práce – neplýtvaly potravinami, vodou, ale ani energií a materiálem, aby neničily hračky, šetrně zacházely s oděvy – učíme je šetrnému životnímu stylu. Důležité je jednotné působení s rodiči. Ti svým dětem umožňují, aby nosily do MŠ starý papír, sušenou pomerančovou kůru či plastové zátky. Třídí s nimi domácí odpad nebo jim umožňují, aby se staraly o svůj záhonek nebo o své zvířátko.

Naším společným cílem je vychovat občany, kteří by pocítovali sounáležitosti s přírodou, uměli nalézt své místo ve společnosti, porozuměli smyslu dění mezi civilizací a přírodou a byli schopni řešit budoucí ekologické problémy ve prospěch přírody.

Aby tato změna mohla nastat, musíme my – lidé, nejprve kultivovat sami sebe, abychom mohli- na základě porozumění- kultivovat životní prostředí.

Výchova člověka moudrého, ekologicky gramotného, začíná již v předškolním věku. Dítě však vedle sebe potřebuje vychovatele, který by mu ukazoval cestu a byl mu příkladem. Jedině tak lze vytvořit základy pro odpovědný postoj k životnímu prostředí.

Do vzdělávací nabídky jsou zahrnuty materiály, pravidelně zasílané z Ekocentra Vlašim všem členům sdružení „Mrkvička“- tedy i nám.

Vzdělávací nabídka je podrobně rozpracována v TVP formou týdenních podtémat, která jsou součástí měsíčního tématu. Učitelka z této nabídky vybírá jen to, co momentálně odpovídá věkovému složení i úrovni dětského kolektivu, s přihlédnutím k přáním a zájmům dětí.

C2 Pyramidáček

Náš cíl: Vést děti ke zdravému životnímu stylu s využitím programu- Pyramidáček, vypracovaný Zdravotním ústavem se sídlem v Brně.

Další cíle v programu Pyramidáček:

1. Seznámení s potravinovými skupinami – pyramidou
2. Rozeznávání nejznámějších obilnin
3. Rozdíl mezi ovocem a zeleninou – jejich význam pro výživu
4. Význam mléka a mléčných výrobků pro stavbu zubů a kostí
5. Poznat, proč je maso ve stravě nenahraditelné
6. Vědět, že přemíra sladkostí škodí zdraví

Naučit se prostírat a správně stolovat, význam hygieny

C3 Rok na vsi

Seznamováním s národními, místními i novodobými tradicemi. Zúčastnit se různých akcí pořádaných obcí Kostelní Hlavno, Sudovo Hlavno, Hlavenec. Viz.plán aktivit spolu se ZŠ.

C4

Upozornit děti na nebezpečí návykových látek dle preventivního protidrogového programu.

C5

Spolupodílet se na tvorbě pravidel chování a vědomě je dodržovat, vést děti k rozpoznávání a odmítnutí nevhodného chování.

C6

Seznamovat děti s jejich právy.

C7

Poznávat vztahy mezi mužem a ženou.

d) Nadstandardní služby:

ZŠ i MŠ nabízejí dětem některé nadstandardní služby. Jedná se o kroužek keramický, pohybový a výuku anglického jazyka hravou formou.

Všechny kroužky probíhají v rámci výchovně vzdělávacích činností v dopoledních hodinách.

11. VZDĚLÁVACÍ OBSAH

- se zabývá vzdělávací nabídkou a očekávanými výstupy.

Tyto činnosti, které dětem nabízíme, i které od nich očekáváme, jsme si pomocně rozdělili do 5 oblastí (dle RVPPV):

A. Dítě a jeho tělo

B. Dítě a jeho psychika – B1 – jazyk a řeč

B2 – poznávání, myšlení, fantazie a představivost

B3 – sebepojetí, city, vůle

C. Dítě a ten druhý

D. Dítě a společnost

E. Dítě a svět

Nejedná se o realizační podobu, ale pouze o pomocné schéma, které by nám mělo umožnit dosahovat úplnosti a propojenosti všech oblastí v praxi. Tyto oblasti se vzájemně ovlivňují a podmiňují a tvoří tak integrované bloky - měsíční témata a zhruba týdenní podtémata, podrobně rozpracovaná v TVP. Učitelka zařazuje do vzdělávací nabídky jen to, co odpovídá aktuálním možnostem, potřebám, zájmům právům dětí. Tomu odpovídá i časová dotace. Učitelky tak mohou sledovat společné vzdělávací záměry a cíle a pracovat tak „ve společném duchu“. Učení v MŠ vychází z přirozených aktivit (pohyb, hra, manipulace, experiment) a z touhy po poznání i po spolupráci. Nejde o výkon, důležitější je průběh vzdělávání, vzbuzení zájmu. Kdysi jsem zaslechla zajímavou myšlenku - „Nechceme plnit láhev, ale zažehnout svíčku.“ Didaktický styl je založen na principu vzdělávací nabídky, na individuální volbě a aktivní účasti každého dítěte. Naším hlavním úkolem je iniciovat činnosti, připravovat prostředí, nabízet příležitosti- doprovázet dítě na jeho cestě za poznáním.

Každá oblast zahrnuje: - dílčí cíle, uvedené před každým blokem (v TVP)
- vzdělávací nabídku = integr. bloky
- očekávané výstupy = kompetence
- rizika

Září: Kdo jsem a kde žiji

1. Školní rok začíná

2. Moje rodina (právo na rodinu a domov)
3. Místo kde žiji (ekologie)

Hlavním záměrem tohoto bloku je získat děti pro radostný pobyt v MŠ, seznámit je s prostředím a vytvořit spolu s nimi nová pravidla chování, respektující práva dětí. Děti se dozvědí o ochraně rodiny a domova před cizími- nebezpečnými lidmi. Chceme vytvářet citovou vazbu k MŠ, domovu i nejbližšímu okolí.

Děti budou nejprve poznávat samy sebe- své já i osobnosti ostatních dětí, učitelek i zaměstnanců MŠ – zkrátka – budou poznávat „své lidi“ ve „svém prostředí.“ Největším rizikem je znejistění, vyplývající z adaptačních problémů.

Očekávané výstupy:

- Orientovat se v prostředí MŠ, školy i v nejbližším okolí.
- Poznat základy pravidel chování
- Zvládat sebeobsahu, umět požádat o pomoc
- Uvědomit si svou osobnost se svými právy, respektovat práva jiných
- Spolupracovat, vnímat potřeby jiných, zvláště mladších dětí
- Uvědomovat si význam zázemí v rodině i význam vzájemné pomoci

Září

1. téma: „**KDO JSEM A KDE ŽIJÍ**“

Podtémata:

1. „**Školní rok začíná**“
2. „**Moje rodina**“ (právo na rodinu a domov)
3. „**Místo, kde žiji**“ (ekologie)

Cíle IB:

- A - přivítat děti (komunitním kruhem, maňáskem)
 - nachystat jim radostný vstup do MŠ
 - pomoci dětem i jejich rodičům s orientací v MŠ
- B - rozvíjet komunikativní dovednosti a kultivovaný projev
 - usnadnit novým dětem vstup do MŠ
- C - podněcovat vzájemné navazování kontaktů mezi dětmi

- posilovat prosociální chování ve vztahu k druhému
- D - rozvíjet schopnost žít ve společenství ostatních lidí, přizpůsobit se, spolupracovat
- E - vytvářet vztah k místu a prostředí, ve kterém dítě žije

1. podtéma: „Školní rok začíná“

Didakticky zacílené činnosti:

- A**
- seznámení s prostory MŠ
 - zrakové vnímání - třídění co patří nebo nepatří do MŠ, reakce na zrakový signál
 - hmatové vnímání - cvičení s drátěnkami
 - sluchové vnímání, orientace
 - rozvoj jemné motoriky - vinutí, horní oblouček
- B**
- znát své jméno, příjmení, adresu
 - znát jména dětí a personálu MŠ
 - rozšiřování slovní zásoby - slova označující činnosti v MŠ
 - dbát na správnou výslovnost - říkadla
 - rozdíly v MŠ X doma
 - rozeznat základní barvy
- C**
- vytváření prosociálních postojů - vzájemné naslouchání
 - naslouchání a povídání - střídat se (telefonní vzkaz)
 - každý jsme jiný - „Co je na tobě zajímavého?“
 - umět představit samo sebe, ale i jiné děti
 - jména mají rytmus - vytleskávání, rýmování (př.: A-nič-ka ky-tič-ka)
- D**
- kreslení na velký formát - „Kdo žije v naší MŠ“ (každý nakreslí sebe)
 - vyslechnutí příběhu s dětskými hrdiny
 - soustředit se na poslech pohádky
 - klást základy pro výraznost recitace
- E**
- vytvářet vztah k místu a prostředí, ve kterém dítě žije

- manipulace a experimentace s různými materiály
- šetřit životní prostředí - neplýtvat, neničit

2. podtéma: „Moje rodina“

Didakticky zacílené činnosti:

- A**
- chůze a běh k cíli, reakce na signál
 - běh v prostoru s vyhýbáním, pohotová reakce na optický signál
 - jemná motorika - držení tužky a křídly, krouživý pohyb, stříhání,
 - poslech zvuků v přírodě, dopravě...atd.
- B**
- vědět jména a příjmení rodičů, sourozenců, prarodičů
 - znát adresu svého bydliště
 - číselná řada, více X méně X stejně („Měla babka“)
- C**
- řešení situací, hra „Co mám říci když ...“
 - respektovat rodiny cizinců (všichni máme svou rodinu)
 - co je galantní chování (pomoc slabším a jejich ochrana)
- D**
- malbou vyjádřit prostředí, ve kterém dítě žije (dokreslení tuší)
 - vyvodit mravní poučení z vyslechnuté pohádky, dramatizace situace
 - kultivovaný poslech klasické poezie („Cestička k domovu“)
 - ochrana domova před cizími lidmi (Komu nesmíme otevřít? Co říci?)
- E**
- šetření životního prostředí - šetrné zacházení s vodou, papírem ...atd.
 - tříděný domácí odpad
 - kdo (co) poškozuje a ničí přírodu

3. podtéma: „Místo, kde žiji“

Didakticky zacílené činnosti:

- A**
- chůze ve dvojici dle hudby, reakce na tempo, orientace v prostoru

- smyslové vnímání (hledat schovaný budík, rozlišovat tvary - hledat shodné, dokreslení

obrázku, složení rozstříhaného obrázku...)

- rozeznat vysoké a nízké tóny (chůze po špičkách, dřep)

- uvolnění ruky (malba vatovým tampónem na velký formát „Prostředí, kde žiji“)

B - aktivizace slovní zásoby - kde kdo bydlí; kde je obchod, MŠ, ZŠ, OÚ, pošta

- rozeznat rozdíl mezi městem a vesnicí

- pozorovat, jak práce lidí mění společenské i přírodní prostředí

- rozvoj tvořivosti, představivosti, fantazie (dřevěná stavebnice - postavení obce)

C - uvědomit si svá práva, respektovat práva druhých

- umět odmítnout (např. nepříjemnou komunikaci), nebezpečí cizích lidí

- rozhovor v komunitním kruhu - pomoc druhým lidem, pomoc zvířátkům, péče o rostliny

D - společenské návyky a schopnosti (přizpůsobení se, spolupráce)

- kulturně-estetické dovednosti (hodnotit krásu přírody a domova)

- citová vazba k domovu → uspořádání výstavy dětských výtvorů

E - pozorování pomocí lupy (rostliny, hmyz)

- pozorování mraveniště

- sledování dopravy před školou, význam dopravních značek, správné přecházení

Říjen: Podzim aneb „Zkoumáme svět všemi smysly“

1. Příroda se mění

2. Zdravé mlsání (tradice, zdravý životní styl) – protidrogová prevence – pohádky „O Jabloňce“

3. Pohádkový les – ekologie – smyslové vnímání přírody

4. Kouzelný košík

Tento blok je zaměřen na rozvíjení smyslového vnímání při pozorování přírody i při „vaření“ v MŠ. Využijeme pomoci rodičů (výstava ovoce a zeleniny) a pokusíme se získat i babičky, aby nám vyprávěly, jak se dříve vařivalo – vyrobíme si křížaly, pracharandu, čaj ze

sušených šípků apod. Postaráme se o krmelce (nasbíráme kaštiny a jiné plody) a „vyčistíme potůček.“ Naučíme se chovat v přírodě.

Rizikem je nekázeň při vycházkách, nadměrná zvědavost – možnost ochutnání toho, co není dovoleno. Nebezpečí spadnutí do vody při „čištění potůčku“

Očekávané výstupy:

Poznávat přírodu „všemi smysly“ (dalekohled, lupa)

Umět charakterizovat podzim několika hlavními znaky

Vědět, že o přírodu je třeba pečovat a že je třeba se v ní i tiše a šetrně chovat

Seznámit se ze zdravou i nezdravou výživou, protidrogová prevence

(Jak zajíček ochutnal „divnou trávu“)

Vážít si lidské práce - neplýtvat, neničit, chránit
- umět vykonávat jednoduché práce (připravovat saláty, ovocné jednohubky, šípkový čaj)
- poznat, že je správné třídít odpad a sbírat odpadové suroviny – (starý papír, pomerančovou kůru, zátky....)

Uvědomit si význam čistoty a hygieny před jídlem

Říjen

2. téma: „**PODZIM, ANEB ZKOUMÁME SVĚT VŠEMI SMYSLY**“

Podtémata:

1. „**Příroda se mění**“
2. „**Zdravé mlsání**“ (zdravý životní styl, tradice)
3. „**Pohádkový les**“ (smyslové vnímání, protidrogová prevence)
4. „**Kouzelný košík**“

Cíle IB:

- A - respektovat individualitu (individuální tempo, individuální motivace)
- rozvoj všech smyslů
- rozvíjet jemnou motoriku

B - rozvíjet řeč (prostřednictvím vyprávění dle skutečnosti, s použitím obrazového materiálu)

- kultivovat smyslové vnímání - přechod od konkrétně názorného myšlení k pojmovému

- podporovat rozvoj paměti, představivosti, fantazie a pozornosti

- rozvíjet schopnost vyjádřit své pocity

C - podporovat dětská přátelství

- uvědomovat si svá práva, přiznávat stejná práva druhým a respektovat je

D - kultivovat pracovní a estetické vnímání, cítění a prožívání (motivované podzimní přírodou)

E - osvojovat si pomocí smyslů jednoduché poznatky o světě (o životě a přírodě)

1. podtéma: „Příroda se mění“

Didakticky zacílené činnosti:

A - upevňovat přímé držení těla, správné dýchání při cvičení (cvičení motivované zvířátky

a růstem rostlin)

- manipulace s míči různých velikostí

- chůze a běh mezi překážkami, přeskoky, plížení,

- „Toulky přírodou“ - uplatnění smyslů venku (zrakové a hmatové vnímání)

- práce s přírodním materiálem

- rovný střih, bezpečné zacházení s nůžkami, skládanka ze čtverce (drak, vrána)

B - rozšiřování sl. zásoby o slova označující jevy a činnosti související s podzimní přírodou

- charakterizovat podzim typickými znaky

- pozorování přírody - co nám připomínají mraky, louže, kameny ...atd.

- poznat a pojmenovat některá volně žijící zvířata - co mají společného, kde žijí
- C
- jak člověk mění přírodu (práce v přírodě)
 - spolupráce, dokázat ocenit výsledky práce kamaráda
- D
- kreslení přírody na téma malý, velký, tenký, silný
 - malování a modelování
 - rozvoj fantazie, smysl pro barvy a tvar (bramborová tiskátka)
 - recitace (Vrána, Draci, Brambor)
 - vyslechnutí příběhu o zvířátkách
- E
- poznatky o přírodě (proměny na podzim, vliv počasí, živly)
 - poznávat život ptáků (kam někteří odlétají a proč)

2. podtéma: „Zdravé mlsání“

Didakticky zacílené činnosti:

- A
- protáhnout jednotlivé části těla, správné dýchání, rovná záda, sladit pohyb s hudbou
(motivace - „Jabloňka“ roste, protahuje se, padá jablíčko ...)
 - pečlivě vykreslovat, dokreslit chybějící (PL - ovocné stromy, jablíčka)
 - vystřihování ovoce - správná technika vystřihování a bezpečné zacházení s nůžkami
 - přesnost a pečlivost při skládání, nalepování, dokreslování
 - trhání, mačkání a nalepování papíru, nalepování pilin (ovocné stromy, kmen z pilin)
 - poznat ovoce a zeleninu podle hmatu, vzhledu, vůně, chuti
- B
- seznámení s pojmy ovoce a zelenina
 - rozlišovat ovoce X zelenina
 - protidrogová prevence, umět říci „NE“
 - zdravé a nezdravé jídlo, co nám pomáhá růst
 - poznávat práci zemědělců
 - zaznamenat počet, doplnit do 5 (nakreslit tolik - kolik ... , dokreslení kuliček hrášku)
- C
- poznáváme se, přátelíme se, vztahy mezi dítětem a ostatními, mezi rodinami dětí

- jak pomáhám mamince při vaření, jak vařili babičky a jejich maminky
 - malování ovoce a zeleniny - konturování, nakreslení detailů
- D
- posilování fantazie, rozvoj tvořivosti (otiskování jablíček, dokreslování
 - zpěv - sólově i skupinově
 - vyslechnutí veršovaného díla, příběhu
- E
- objevovat význam ovoce a zeleniny pro zdraví člověka
 - hledat poučení a inspiraci v knihách (encyklopedie, kuchařky, časopisy)
 - péče o zvířátka v lese - zdravé mlsání pro ně

3. podtéma: „Pohádkový les“

Didakticky zacílené činnosti:

- A
- chůze a běh v rytmu hudby
 - hod šiškou na cíl horním obloukem
 - skok z místa a mezi překážkami, postřeh, pohotovost, orientace
 - zdravotní cviky spojené se správným dýcháním -protahování, uvolňování, relaxace (motivace - procházka lesem)
 - hry s přírodninami
- B
- rozvoj schopnosti klást otázky a souvisle na ně odpovídat (co můžeme vidět v lese)
 - seznámení se společenstvím lesa (pozorování, encyklopedie)
 - všimnout si rozdílů mezi stromy listnatými a jehličnatými
 - chápání prostorových pojmů - co kde v lese roste (nahore, dole, uprostřed, vpravo, vlevo)
- C
- rozvíjet dětské přátelství a schopnost poučit se od kamaráda
 - pohyb s kamarády po lese - jak se chovat v lese (co mi radí kamarád)
- D
- sólový a skupinový zpěv (Travička zelená, Já do lesa nepojedu ...atd.)
 - vyslechnout soustředěně pohádku, zopakovat části textu
 - zapamatovat si delší veršovaný text

- E - protidrogová prevence - pohádky „Jabloňka“ ; „Jak zajíček ochutnal divnou trávou“
- osvojení poznatků o přírodě a lese (péče o les, co do lesa nepatří, správné chování v lese...)

4. podtéma: „Kouzelný košík“

Didakticky zacílené činnosti:

- A - motivovat pohyb smyslovým vnímáním, spojit s příjemným prožitkem
- smyslové vnímání (krabice na chuť, hmatová krabice)
- jemná motorika - navlékání korálků
- puzzle
- modelování obličejů
- sběr listů, květů, mechu, kůry, jedlých hub
- B - artikulační, rytmické a sluchové hry
- pojmenovávat vlastnosti přírodnin
- technické pomůcky k zaostření smyslového vnímání (lupa, dalekohled, sluneční brýle)
- B+C - zajímat se o pocity druhých (co uděláte, je-li někdo smutný...)
- C - hledat způsob, jak mohu někomu pomoci (když je slabý, smutný, nemocný, 1. den v MŠ...)
- jak se mění naše pocity (příběh „O smutné babičce“ → co ji potěší?)
- D - malování prstovými barvami, otisky dlaní
- zpěv s hudebním doprovodem, správné dýchání
- vyslechnout bajku, vytvořit mravní ponaučení
- dramatizace s použitím převleků a rekvizit
- E - využití technických pomůcek k pozorování v přírodě
- využití technických pomůcek - kladivo, hřebíky, dřevo (stlouci jednoduchou budku pro

ptáčky a zavěsit ji před okny)

- výroba krmítka pro ptáčky z přírodnin (namáčení borovicových šišek do loje se semínky)

Listopad: Co ze mě dělá člověka

1. Moje tělo (sexuální výchova)
2. Tetka chřipka (právo na zdravotní péči, význam otužování a zdravé výživy, prevence kouření)
2. Jak si lidé pomáhají – ekologie (význam veřejně prospěšných povolání ve vztahu k lidem i k přírodě)
 - empatie „Děti pomáhají dětem“ – hnutí Stonožka
4. Kolečkové království (společenské chování nejen v dopravě)

Smyslem tohoto tématu je podporovat zájem a přirozenou zvědavost dětí vzhledem ke svému tělu. Naučíme se poznávat význam a funkci nejdůležitějších částí těla, včetně pohlavních – s využitím dětské předškolní literatury (Krtek a maminka). Budeme se zabývat i výchovou k rodičovství. S tím souvisí i návyky ohleduplného a kamarádského chování, prevence nemocí a úrazů, i význam otužování a zdravé výživy. Řekneme si o našem právu na zdravotní péči. Seznámíme se s veřejně prospěšnými povoláními v kontrastu s činnostmi lidí, kteří naše i své zdraví i zdraví přírody ničí (kouření, vysypaný domovní odpad v přírodě, vypalování mezí). Zaměříme se na bezpečné a ohleduplné chování ve společnosti, v dopravě i v přírodě. Zdůrazníme výchovný aspekt hnutí „Na vlastních nohou“ – Stonožka

Rizikem je přehnaný zájem o druhé pohlaví – netaktnost, nepříjemná komunikace, obtěžování, popř. i nepřiměřené „napominání“ dospělých (- na vycházkách při styku se spoluobčany). Dalším rizikem je nepochopení některých dospělých pro hnutí „Stonožka.“

Očekávané výstupy:

Znát některé části vlastního těla i jejich funkci

Probudit zájem o péči o své zdraví a učit se předcházet úrazům a nemocem i škodlivých návyků (kouření)

Znát své právo na pomoc a na zdravotní péči

Uvědomovat si význam veřejně prospěšných povolání, chápat, že i já mohu pomáhat (sběr, pomoc rodičům, kamarádům – dle svých sil)

Postupně chápat co se má a nemá, co se smí a co se nesmí dělat ve společnosti, v přírodě, v dopravě.

Pohotovost k pomoci, ochota ke spolupráci, záliba ve slušném chování.

Poznat úspěchy dětí z jiných MŠ (Kostelec n. L.) – hnutí Stonožka
(viz. videozáznam ze setkání v Norsku)

Listopad

3. téma: „CO ZE MĚ DĚLÁ ČLOVĚKA“

Podtémata:

1. „**Moje tělo**“ (sexuální výchova)
2. „**Teta chřipka**“ (právo na zdravotní péči, význam otužování a zdravé výživy)
3. „**Jak si lidé pomáhají**“ (ekologie, obecně prospěšná povolání)
4. „**Kolečkové království**“ (společenské chování)

Cíle IB:

- A - osvojovat si poznatky o těle a jeho zdraví
- osvojovat si přiměřené praktické dovednosti, které jsou důležité k podpoře zdraví a bezpečí
- vytvářet zdravé životní návyky a postoje
- B - rozvíjet komunikativní schopnosti (verbální i neverbální) a kultivovaný projev
- posilovat přirozené poznávací city - zvědavost, zájem, radost
- vést děti k tomu, aby dokázaly vyjádřit své city a pocity
- rozvíjet citový vztah k nejbližšímu okolí
- C - posilovat prosociální chování ve vztahu k druhému (k jinému dítěti, k dospělému)
- D - vytvářet podvědomí o mezilidských a morálních hodnotách
- společenské chování - vážit si úsilí a práce jiných
- E - vést k pochopení, že změny způsobené lidskou činností mohou prostředí nejen chránit
- a zlepšovat, ale také poškozovat a ničit

1. podtéma: „Moje tělo“

Didakticky zacílené činnosti:

A - chůze a běh se stuhami v ruce za vedoucím dítětem se změnami směru - zodpovědnost

- zdobení se navzájem stuhami - citlivé vnímání těla, souhra, spolupráce ve dvojici
- psychomotorika - leh, zavřené oči, ruce na břicho → co se děje? (dech, tep)
- pravolevá orientace, části těla - popis postavy
- seznámení s 5 smysly
- význam péče o zdraví, hygiena
- přesnost a pečlivost při samostatném vystřihování, dokreslování detailů (hlavičky dětí)

B - uvědomovat si, že jsme lidé - jak ovlivňují vlastnosti člověka jeho chování
- uvědomovat si úlohu mozku pro život člověka, význam promyšlené činnosti
- podporovat zájem a přirozenou zvědavost dětí (srdce - důležitý orgán v těle)
- city a pocity - naše tvář je jejich zrcadlem (výroba masky vyjadřující city a pocity)

C - prosociální chování - známe se a máme se rádi (hra „Poznáváme se dle rukou, nohou...“)

- umět se rozdělit s kamarády - i o to, co mám rád
- vztahy mezi mužem a ženou - láska, námluvy, svatba
- sexuální výchova - „Krtek a maminka“

D - vymodelovat postavu, detaily, popis
- hra spojená s rytmem - hledání částí lidského těla
- pozorně vyslechnout literární text (př. „Jak Mach a Šebestová léčili Kropáčka“)

E - péče o své okolí, význam zeleně v našem životě - jak prospívá zeleň našemu zdraví
- co je to zdravá výživa, proč pěstujeme ovoce a zeleninu

2. podtéma: „Teta chřipka“

Didakticky zacílené činnosti:

- A - honička s orientací v prostoru („Tetka Chřipka“)
- lehké držení tužky při spojování 2 bodů (pruhované ponožky, šaty, čepice)
 - vystříhnout, vybarvit a sestavit dárek pro nemocného kamaráda
 - překládání dle pokynů, dolepení detailů
- B - rozvoj komunikativních dovedností - vyprávění zážitků (rozhovor, samostatný sl. projev)
- dialog na téma „U lékaře“
 - hledat rozdíly - třídít dle barvy, velikosti, třídění oděvů na letní a zimní ...atd.
 - činnosti zaměřené k chápání příčiny a následku
 - význam otužování, pohybu a správné výživy pro zdraví
- C - ohleduplnost nemocných vůči zdravím
- co potřebuje nemocný, jak se cítí, co ho potěší
 - jak prospívají našemu zdraví hezké přátelské vztahy - umím ocenit a pochválit kamaráda
 - způsob ochrany zdraví, pocit bezpečí - kde najdu pomoc; koho přivolám, kdyby....
 - co našemu zdraví škodí - prevence kouření
- D - vystihnout výraz obličeje (radost, smutek...) - malování „Můj kamarád“
- zachycení děje vyslechnuté pohádky
 - vytvářet povědomí o morálních hodnotách vnímáním krásy literárního příběhu
 - láska maminky k dítěti, její péče o nemocné
- E - význam hygieny a čistoty (osobní i okolí) pro zdraví, přísloví „Čistota je půl zdraví“
- co je očkování a proč je důležité
 - rozhovor - nebezpečí odhozených injekčních stříkaček
 - jak mohou být nebezpečná cizí zvířata

3. podtéma: „Jak si lidé pomáhají“

Didakticky zacílené činnosti:

- A**
- spojovat zdravotní cviky se správným dýcháním
 - „Trénink hasičů“ - orientace v prostoru, výběh na signál, překonávání překážek, hod na cíl
 - lehké držení tužky při spojování 2 bodů - žebříky (jemná motorika)
 - správné držení štětce, čistota při práci s vodovými barvami - malování na téma „Požár“
 - námětové hry na téma „Čistíme životní prostředí“ (hra na popeláře)
- B**
- rozvíjet tvořivé sebevyjádření, rozvoj fantazie - pantomima a dramatizace „Požár lesa“
 - nacházet charakteristické rysy veřejně prospěšných povolání (hasič, popelář, lesník...)
 - třídění při manipulaci s materiály (co patří a nepatří do přírody, do popelnice...)
 - orientace v čase - roční období (práce lesníka, zemědělce a zahradníka v ročních obdobích)
 - citový vztah k okolí
 - vysvětlení indiánského přísloví „Vše, co se stane zemi, stane se také nám“
- C**
- hry na tzv. „pomáhací povolání“
 - jak mohou děti pomáhat
 - seznámení s mezinárodním hnutím „Stonožka“
 - pravidla správné komunikace - vyslechnutí, vcítění se, respektování druhých
- D**
- vytvářet povědomí o mezilidských a morálních hodnotách
 - z rozhovoru a přečteného textu vyvodit mravní ponaučení
 - kultivovaný poslech poezie
 - zdobení odpadového materiálu výtvarným zásahem
- E**
- vytvářet citový vztah k přírodnímu prostředí a dospět k mravnímu závěru - musíme chránit přírodu
 - péče o zahradu - neničíme stromy lámáním větví
 - všimnout si, kdo (co) přírodu nejvíce znečišťuje a naopak - kdo (co) přírodu čistí a kdo

(co) ji

pomáhá

- pokusy se šiškami, výroba krmítek pro ptáky ze šišek

4. podtéma: „Kolečkové království“

Didakticky zacílené činnosti:

- A
- psychomotorika - vnímání sebe sama (leh, zavřené oči, sledujeme rukama dech a tep)
 - vnímání prostoru, reakce na signál (př. PH na auta → červená - auta stojí, zelená - jedou)
 - uvolňovat ruku v zápěstí, správné držení tužky (auta jezdí slalom mezi překážkami)
 - kreslení, vystřihování, uspořádání, nalepování (silnice z papíru)
 - osvojování poznatků o bezpečném chování na silnici a na ulici
 - odhad vzdálenosti (blížící či vzdalující se auto; pojmy daleko a blízko)
- B
- správné užívání antonym - velký X malý, před X za, nahoře X dole ...atd. (dokončení vět
 - v příběhu o dopravě - př. Auto nebylo velké, ale)
 - sledovat cestu i její průběh v prostoru a později i v rovině, hledat více možností - nejkratší,
 - nejdelší, nejbezpečnější
 - naučit se nazpaměť krátký text a úmyslně si jej vybavit („Auto jede“)
 - poslouchat a plnit smysluplné pokyny - pravidla chování v dopravním prostředku, na ulici
- C
- neverbální komunikace, zahrát pohádku (nějaký děj) pantomimou
 - rozehrávání modelových situací, při nichž se dítě učí respektovat druhého
- D
- využití pohádek k mravnímu poučení
 - zpěv - s melodickým doprovodem, s pochopením textu, dramtizace písně pohybem
 - malování představ, ke kterým má dítě citový vztah
 - výtvarně vyjádřit symbol pro zvuk dopravního prostředku (sanita, loď, traktor,

auto...)

E - pěstovat schopnost orientace v dopravním provozu, pravidla chování - rozhlížení, reakce

na semafor, značky

- uvědomovat si hrozící nebezpečí na silnici - náledí, bláto, pobíhání psů, nevhodné chování

- práce cestářů a policistů

- pozorování jinovatky, sněhu, ledu, ptáků na krmítku (péče o krmelec)

Prosinec: Advent

1. Z pohádky do pohádky (tradice)

2. Vánoce přicházejí

3. Vánoce v lese

V tomto bloku chceme navodit v MŠ radostnou i tajemnou atmosféru, seznámit děti s tradicemi, chápanými jako radost a zábava – ne jako strašení – ale jako příležitost, jak projevit city k vlastní rodině i všem lidem v MŠ. Chtěly bychom, aby děti pocítily sounáležitost s lidmi i přírodou, aby se staraly i o zvířátka, žijící v přírodě i o ptáčky na krmítku.

Rizikem je psychická újma přecitlivělých dětí – obavy z čerta, z masky mikuláše a anděla. Dále – nepřiměřené nároky na děti při přípravě besídky.

Očekávané výstupy:

Vědět, že tradice Mikuláše je pro děti radost zábava

Uvědomit si citovou vazbu k rodinným příslušníkům a k lidem kolem nás

Umět vyjádřit své city – slovem, mimikou, gesty (kladné i záporné)

Vnímat předvánoční atmosféru a podílet se na ní – výzdobou, dárky, přáníčky, adventní kalendář

Chápat, že i malá pomoc může zachránit život hladovým ptáčkům a zvířátkům

Prosinec

4. téma: „ADVENT“

Podtémata:

1. „Z pohádky do pohádky“ (advent, tradice)
2. „Vánoce přicházejí“
3. „Vánoce v lese“ (ekologie)

Cíle IB:

- A - podporovat fyzickou pohodu a rozvoj pohybových dovedností
- B - podporovat duševní pohodu a psychickou zdatnost
 - rozvoj kultivovaného projevu
 - rozvoj paměti, pozornosti, představivosti a fantazie
 - rozvoj a kultivace mravního i estetického vnímání, cítění a prožívání
- C - vytváření prosociálních postojů k druhému - rozvoj sociálního vcítění, tolerance, respektu, přizpůsobivosti
- D - přijmout základní všeobecně uznávané společenské, morální a estetické hodnoty
 - podílet se na utváření společenské pohody - vytvářet pravidla soužití ve třídě
- E - rozvoj schopnosti vážit si života ve všech jeho formách

1. podtéma: „Z pohádky do pohádky“

Didakticky zacílené činnosti:

- A
 - motivovaný cvičební celek s výdržemi v polohách + slovní doprovod
 - uvolňování zápěstí, špetkové držení tužky (sněhové koule - vinutí, déšť - svislé čáry)
 - stříhání po čáře, slepování, sestavování, pojmenování barev (vánoční řetěz, ozdoby...)
 - vytrhávání, navlékání (sněhová vločka, řetěz ze sněhových vloček)
 - dokreslování, vykreslování
- B
 - artikulační, rytmické a dechové hry, jazykolamy
 - zpěv, přednes, recitace, dramatizace (použití převleků)
 - třídění, uspořádání dle posloupnosti (obrázky z pohádek)
 - sledování pohádek a příběhů, obohacujících citový život dětí

- C - četba, vyprávění a poslech pohádek na téma vztahů mezi lidmi → vyvodit poučení
- D - příprava společenské zábavy - mikulášská tradice (příprava básničky nebo písničky pro Mikuláše)
- zmizíková technika - kreslení, zdobení
 - kreslení, dekorativní zdobení nalepováním roztlučených ozdob - použití netradičních materiálů
 - získat vztah ke knize a umět s ní zacházet; rozdíl mezi knihou, novinami, časopisem
 - dramatizace koled a písní
- E - rozšiřovat dětské povědomí o přírodě prostřednictvím pohádek, vyvodit mravní poučení
- experiment se zlaticí (vykvetete do Vánoc?) - pozorování vlivu tepla a vody
 - pozorování stromů - který jehličnatý strom opadává
 - pozorování otisků stop ve sněhu
 - použití přírodnin ke zdobení

2. podtéma: „Vánoce přicházejí“

Didakticky zacílené činnosti:

- A - psychomotorika - ovládnout své tělo, střídat tempo a směr, orientace v prostoru, rychlé rozhodování, předvídání pohybu
- rozlišovat vůně, chutě, vnímat hmatem
 - vytrhávání, nalepování, zdobení, detaily (sněhulák, vánoční stromek, ryba)
- B - rozvoj slovní zásoby - pojmenovat suroviny, říci postup práce
- příprava pohoštění na vánoční posezení s rodiči - posilování zvědavosti, radosti, postup dle pokynů, odhad množství, vážení
 - vytvářet časové představy (ráno, poledne, večer, den, noc, dnes, včera, zítra, roční

období)

- pochopení pojmů více, méně, stejně, první, poslední
- zachytit a vyjádřit své prožitky - hudebně-pohybová a dramatická improvizace

C - charakterizovat vztahy mezi lidmi, rozhovor o betlému

D - vnímat předvánoční atmosféru při pobytu venku
- pohádky s vánoční tematikou - pochopení mezilidských vztahů v pohádkách
- zpěv a poslech vánočních koled, poznávání vánočních zvyků a tradic (tradice dříve a dnes)

- rozvoj tvořivosti - prostorové vytváření (prostorový betlém)

E - péče o okolí MŠ; péče o studánku, krmelce a krmítko
- modelování ze sněhu, vyšlapávání bludiště, otisky těla
- vliv prostředí na čistotu sněhu, nedávat jej do pusy

3. podtéma: „Vánoce v lese“

Didakticky zacílené činnosti:

A - zdravé cviky - posilovací, protahovací, rovnováha
- orientace v prostoru, rychlá reakce („začaruji vás do zvířátek“)
- sluchová a zraková diferenciacce
- správné držení tužky, horní oblouček (křídla ptáků, skok zajíce, skok srny...)
- jemná motorika - výroba šiškových krmítek pro ptáky

B - výslovnost, pohyblivost mluvidel - rozpočítávadla, jazykolamy
- rozšiřování slovní zásoby
- orientace v čase, prostoru, ploše
- rozvoj a kultivace mravního i estetického vnímání, citění a prožívání - uklízíme a zdobíme

les, čistíme studánku („Co lze udělat pro to, aby měla zvířátka v lese hezké Vánoce?“)

- C - rozvíjet schopnost spolupráce a empatie (spolupráce při úklidu sněhu na zahrádce)

- D - kultivovaný, soustředěný poslech pohádky
 - zpěv s melodickým doprovodem
 - vyjadřování svých představ pomocí různých výtvarných technik

- E - všimnout si změn v přírodě - vliv počasí
 - rozpoznat větvičky smrku, jedle, borovice, modřínu
 - pozorování experimentu se zlatíci - „Barborky“
 - smysluplné pracovní činnosti (péče o zvířátka, zdobení okolí)

Leden: Zimní radosti

1. Zážitky z Vánoc (novodobá tříkrálová tradice – charita)
2. Půjdu k zápisu (právo na vzdělání)
3. Zimní sporty (právo na rekreaci)
4. Zvířátka nás potřebují (ekologie)

Budeme se zabývat dalšími právy dětí. Využijeme povánoční atmosféru k upevnování pocitu sounáležitosti, k propojení mezi rodinou a MŠ, ale i ZŠ a MŠ – k upevnění pravidel společenského chování při zápisu i při sportování – zdůrazníme hru fair play – bez podvádění a násilí. Budeme rozvíjet zájem o školu a o učení. Seznámíme se s přirozeným přírodním prostředím zvířátek – s jejich potřebami – potrava, útulek zimní spánek, odlet.

Rizikem jsou nepřiměřené nároky na děti, znejistění před zápisem, obavy ze ZŠ. Při sportování hrozí nebezpečí zranění – důležitá jsou pravidla. Při vycházkách je třeba předcházet nebezpečí uklouznutí na náledí a při přecházení vozovky vždy používat terčík, reflexní vesty a přecházet jen na vyznačených přechodech.

Očekávané výstupy:

- Seznámit se s povánočními lidovými zvyky (štěpánské a tříkrálové koledy)
- v návaznosti na novodobou tradici – „Tříkrálové sbírky“

- uvědomit si význam solidarity mezi lidmi – sbírka na podporu Stonožky - pomoc dětí dětem – kreslení
- získat pocit radostného očekávání vstupu do 1. třídy ZŠ, získat zájem o učení
- najít v zimním období nejen krásu přírody, ale i možnosti sportování – hrát fair play
- poznávat krušný zimní život volně žijících zvířat a snažit se jim pomáhat

Leden

5. téma: „ZIMNÍ RADOSTI“

Podtémata:

1. „Zážitky z Vánoc“ (tříkrálová tradice - charita)
2. „Půjdu k zápisu“ (právo na vzdělání, prevence šikany)
3. „Zimní sporty“ (ekologie, obecně prospěšná povolání)
4. „Zvířátka nás potřebují“ (ekologie)

Cíle IB:

- A - zlepšovat tělesnou zdatnost, vést ke zdravým životním návykům a postojům,
- dbát o svou bezpečnost i bezpečí svých kamarádů
- B - podporovat psychickou zdatnost a odolnost, vytvářet pohodu
- rozvíjet komunikační dovednosti
- posilovat přirozené poznávací city (zvědavost, zájem, radost a objevování)
- rozvíjet schopnosti a dovednosti vyjádřit pocity, dojmy, prožitky
- C - vést děti k tomu, aby si vážily sebe i ostatních a respektovaly rozdíly mezi lidmi

- D - vytvářet povědomí o mezilidských a morálních hodnotách
 - usnadnit starším dětem plynulý přechod do ZŠ
- E - rozvoj schopnosti vážit si života ve všech jeho formách

1. podtéma: „Zážitky z Vánoc“

Didakticky zacílené činnosti:

- A - psychomotorika - podporovat myšlenkovou aktivitu dětí k hledání vhodného pohybu (motivace - vánoční dárek - maňásek kašpárka)
 - manipulační a konstruktivní činnosti (hry s novými hračkami u stromečku, modelování sněhuláka nebo nové hračky)
 - překládání papíru, vystřihování, sestavování, nalepování (sněhulák)
 - uvolňování zápěstí, špetkové držení tužky - kreslení na téma sních, zážitky z ván. prázdnin (bílou tužkou na tmavý papír)
- B - souvislé vyjadřování metodou vyprávění (zážitky z Vánoc)
 - slovní hříčky a jazykolamy, rozpočítadla
 - řazení dle velikosti - ml. děti hračky, st. děti geometrické tvary
 - rozvoj tvořivého myšlení, řešení problémů s využitím obrázků nebo nových hraček
 - organizační schopnosti a ohleduplné chování při hrách - řešení sit. „Co uděláš, když.....?“
- C - komunitní kruh - umění komunikace - aktivní naslouchání, respektování (zážitky z Vánoc)
- D - malování na téma „Vánoce“ temperovými barvami
 - seznámení s výtvarným směrem „Land - art“ → výtvarné akce v přírodě
 - vymýšlení dalších osudů pohádkových hrdinů
 - poznávání písní podle melodie, stejná melodie u 2 textů písní
 - seznámení s lidovými zvyky - tříkrálová tradice (tříkrálové sbírky, charita, solidarita)

- E - pozorování přírody v zimním období (přírodní jevy a úkazy neničit, ale chránit)
- pozorování stop ve sněhu (Kdo navštěvuje krmítka a krmelec?)
- péče o ptáky a zvěř

2. podtéma: „Půjdu k zápisu“

Didakticky zacílené činnosti:

- A - psychomotorika - motorická učení, vnímání rytmu (podnětů, pohybů), orientace v prostoru
- uvolňování ruky, špetkové držení tužky, pravolevá orientace (dokreslování, obtahování...)
- grafická technika - otiskování korkovou zátkou
- manipulační činnosti se zahradními hračkami a sněhem (zametání, převážení sněhu...)
- B - jazykolamy, říkadla - cvičení pohyblivosti mluvidel, prevence poruch učení
- zvukové hádanky doprovázené hrou na tělo
- hry se slovy, slabikami, hláskami
- rozšiřování slovní zásoby - nadřazené pojmy, dokončování rýmů, vět a příběhů
- vztahy mezi prvky skupin - třídění dle barvy, tvaru, materiálu...
- omezovat nezdravou soutěživost
- vést děti ke spolupráci a přátelství, vymyslet zábavu pro druhé
- C - prevence šikany → modelové situace; umět odmítnout nepříjemnou komunikaci a říci
„Nechci, příště to nedělej!“
- slova „promiň“, „prosím“, „děkuji“ - proč je používáme
- právo na vzdělání - obr. dětí, které nechodí do školy, ale pracují
- co je to solidarita, adopce (Znáte někoho, kdo přijal cizí děti a stará se o ně?)
- D - společenské chování při zápisu - pozdravit, poděkovat, poprosit, umět se představit ...atd.
- návštěva v 1. třídě, seznámení s prostředím školy

- snaha o přehlednou kresbu, využití plochy papíru (námět - škola)
 - vnímat realistický příběh se školní tematikou (B. Říha - „Honzíkova cesta“)
- E
- hodnotit dojmy vyvolané světlem, stínem, sněhem - vnímat krásu přírody
 - neničit přírodu, ale chránit ji - péče o studánku, krmítka, krmelec
 - výtvarné akce v přírodě

3. podtéma: „Zimní sporty“

Didakticky zacílené činnosti:

- A
- pohyb v rytmu, ve skupině dětí, chůze s naznačením pohybu na bruslích nebo lyžích
 - chůze a běh v rytmu hudby, na znamení zastavit - „zmrznout“
 - mačkání papírů do koule → hod horním obloukem přes gumu, hod na cíl, házení v kruhu
 - pohyb na sněhu a ledu - sezón. činnosti (stavění sněhuláků, sáňkování, klouzání - bezpečí!)
 - péče o zdraví a bezpečnost - náledí, význam zametání a sypaní chodníků, doprava - práce cestářů
 - kreslení, vybarvování, vystřihování, sestavování, nalepování
- B
- slovní zásoba, plynulé vyjadřování, postřeh (co chybí, co k čemu slouží)
 - experiment s vodou - vliv mrazu na vodu (výroba ledu)
 - třídění dle účelu a barvy (obr. sportovních potřeb)
 - odhad - čeho je více, kolik se tam vejde, co je delší
 - porozumění mimoslovní komunikaci (hra „Samá voda - přihořívá“)
 - rýmování - rýmy ke slovům sáňky, lyže, brusle, sníh, led; dokončení rýmů
- C
- co je to sportovní chování - hra fair play
 - právo na rekreaci a zábavu - hobby, koníček, záliba
- D
- spojování zpěvu s rytmicí; vedení dětí k uvědomění si rytmu, tempa a dynamiky
 - vyválnění válečku a utvoření obrysu (např. saně), vymodelování koule
 - překreslování přes šablonu, rozstřihování přes šablonu

- kreslení vlastních zážitků
 - vnímání realistického příběhu - porovnání s vlastními zážitky
- E
- manipulace a experimentace s různými materiály a výrobky
 - pozorování zimních příbytků zvířete, ochrana zvířete proti zimě a chladu
 - péče o krmítka a krmelec
 - pozorování účinků mrazu, sněhu a ledu na přírodu

4. podtéma: „Zvířátka nás potřebují“

Didakticky zacílené činnosti:

- A
- chůze po prstech, chůze po patách se skrčenými prsty, střídání chůze a běhu - reakce na signál, skok, hod na cíl
 - navození klidného a soustředěného dýchání - poslech vlastního srdíčka a plic
 - psychohygienu - uvolnění, relaxace
 - jemná motorika - modelování, graf. tech. otiskování, nalepování přírodnin, vystřihávání, vytrhávání
- B
- artikulační, rytmické a dechové hry
 - jazykolamy, rozpočítadla
 - dokončit slovo, říkadlo, větu, utvořit větu ze 3 slov
 - cvičení pozornosti (sluch, zrak)
 - uspořádání - ml. děti dle prostorové velikosti, st. děti dle barevného odstínu
 - cvičení paměti - dítě opakuje to, co řekly děti před ním
 - empatie; citlivost k živým bytostem, přírodě i věcem
 - rozpoznání záporných charakterových vlastností
 - pojmenování příjemných a nepříjemných prožitků
- C
- dramatické činnosti

- D
- rozšiřovat povědomí o přírodě, chápat vztah k přírodě - vyslechnout složitější text a vyvodit mravní poučení
 - obohacení citové stránky dítěte vlivem poezie
 - Land-art
 - ilustrovat pohádku o zvířátkách
 - malování více barvami, konturování (les, zvířátka, hájovna)
- E
- rozhovor - Co uděláte, když najdete poraněné zvíře?
 - zimní spánek zvířat - proč, zimní zásoby
 - péče o mláďata
 - péče o krmítko a krmelec
 - práce myslivců, kdo je hajný a lesní dělník, význam lovu

Únor: Předjaří aneb Konec Masopustu

1. O kapce vody (ekosystémy)
2. Okénko počasí
3. Stezka Ferdy Mravence (vývoj a proměny přírody)
4. Masopust a karneval (tradice)

Zaměříme se na pozorování předjarních proměn v přírodě i v lidském chování – na přípravu a těšení se všeho živého na jaro. Uvědomíme si vliv počasí na lidi i na přírodu. Upozorníme na vzájemné vazby mezi živočichy a rostlinami. Přivítáme jaro masopustním průvodem obcí i karnevalem v MŠ a navážeme tak na dávné lidové tradice.

Rizika:

- nastydnutí při pokusech s vodou
- odmítání a strach z masky při masopustu i karnevalech

Očekávané výstupy:

- Poznávat vlastnosti vody v různých skupenstvích a uvědomovat si její význam v různých ekosystémech (deštný prales, poušť, polární oblast)
- Chápat koloběh vody v přírodě a její význam pro vše živé
- Uvědomovat si vliv počasí na přírodu

Chápat vývoj a neustálé proměny přírody

Poznat Masopust v hudbě, literatuře, v lidových zvycích, radostně prožít tuto tradici –

„vrůstát“ do pospolitosti se spoluobčany – průvod oběma obcemi v maskách

Radostně prožívat karnevalovou tradici

Únor

6. téma: „**PŘEDJAŘÍ ANEB KONEC MASOPUSTU**“

Podtémata:

1. „**O kapce vody**“ (ekosystémy)
2. „**Okénko počasí**“
3. „**Stezka Ferdy Mravence na téma předjaří**“
4. „**Masopustní reje, karneval**“ (tradice)

Cíle IB:

A - vést děti ke zdravým životním návykům a postojům - předcházet tím jarní únavě
- podporovat fyzickou pohodu a zlepšovat tělesnou kondici

B - stimulovat rozvoj vzdělávacích dovedností
- vést děti k vnímání bohatosti a rozmanitosti světa

- rozvíjet řečové schopnosti a dovednosti - kultivované vnímání, naslouchání,

vyjadřování

- rozvíjet tvořivost, fantazii, paměť; zaměření na detaily - přesnost vnímání při

pozorování

- umět sdělovat své citové dojmy a prožitky - umět si popovídat o událostech

C - rozvíjet u dětí pochopení pro potřeby druhého, vést je k ochraně osobního soukromí
- umět říci „NE“

D - rozvíjet základy emoční inteligence - morální instinkt a cit - hrát fair play - odmítat
společensky nežádoucí chování a bránit sebe i jiné

E - vytvářet povědomí o vlastní sounáležitosti se světem (maškarní průvod)

1. podtéma: „O kapce vody“

Didakticky zacílené činnosti:

- A - relaxace - mořské vlny
 - jemná motorika - malování na velké formáty, vystřihování, nalepování („Deštný prales“)
 - modelování
 - uvolňování ruky - cvičení plynulosti a přesnosti pohybů zleva doprava, shora dolů
 - správné držení tužky, poloha ruky a těla
- B - artikulační hry, jazykolamy, rozpočítadla, hry se slovy, zdrobněliny
 - zrková analýza a syntéza - sestavování z GT dle předlohy
 - srovnávání v mysli - Řekni, co je správné. Co by se stalo, kdyby?
 - číslovky řadové; pojmy první, poslední, hned před, hned za
- C - vztahy (pohádka „O kaktusu“ - Čím zvířátka kaktus potěšila?)
- D - střídání zpěvu a rytmické recitace
 - pochopení humoru v poezii – seznámení se slovy poušť, kompas, mamut, Yeti, Himaláj...
 - poslech textu a vytvoření mravního poučení
 - rozvoj tvořivosti - ilustrace písně, básně
 - dramatická činnost, pantomima - jak se chovají zvířátka v písni
- E - Land-art
 - péče o krmítka a krmelec
 - předjaří v lese - hledání známek jara v lese

2. podtéma: „Okénka počasí“

Didakticky zacílené činnosti:

- A - cvičení protahující a zpevňující
 - relaxační a dechová cvičení
 - jemná motorika - kresba na velké formáty, vystřihování, vytrhávání, lepení, dokreslování...
 - rozvoj smyslů - reakce těla na chlad, vnímání a popisování rozmanitosti počasí

- B**
- artikulace (F,V,S,Š)
 - sluchové hry
 - hádanky, rčení, přísloví, pranostika
 - popis (pocitů, počasí ...atd.) pomocí přídavných jmen a příslovčí
 - orientace v čase - dny v týdnu, dnes, včera, zítra
 - určí, co chybí, co se změnilo, co přebývá
 - vyhledávání informací v knihách („Velká dětská encyklopedie“)
 - experiment - vliv počasí na rostliny (květina bez slunce, vody, v mrazu, v MŠ)
 - co by se stalo, kdyby (nehřálo a nesvítilo slunce, hrálo moc, nepršelo, přšelo moc...)
- C**
- umět se vystřídat, vyřešit problém nebo spor, respektovat druhého
- D**
- kultivovaný poslech poezie
 - správná dynamika, tempo, intonace a dýchání při recitaci
 - střídání zpěvu s rytmickou recitací
 - námětová kresba „Děšť“ ; kresba mokrou křídou (sněží, prší, svítí slunce)
 - malování vodovými barvami (karty počasí, kalendář počasí)
- E**
- zjistit, z čeho jsou mraky; pozorovat jejich barvu, tvar, pohyb
 - vnímat vzduch, experimentování se vzduchem
 - pochopit podstatu větru a poznat, co vše může vítr dělat; využití síly větru
 - význam prvních jarních květů pro hmyz
 - lom světla, duha

3. podtéma: „Stezka Ferdy Mravence na téma předjaří“

Didakticky zacílené činnosti:

- A**
- zaujmout děti a postupně rozehrát organismus - střídání aktiv. a relaxace, správné dýchání
 - jemná motorika - uvolňování ruky, koordinace se zrakem - vytrhávání, vystřihávání, sestavování, nalepování, dokreslování

- rozvoj smyslů - zrak (použití lupy), hmatová a čichová cvičení v přírodě

B - produkce řeči - výslovnost, pojmy, projev, vyjadřování, rozvoj slovní zásoby (dechová

cvičení, jazykolamy, říkadla, napodobování zvuků

- kreslení dle pokynů (GT, orientace v ploše)

- časové představy - předjaří (co bylo, co bude)

- organizační schopnosti → vymysli překážkovou dráhu pro děti

D - rozvoj rytmického cítění, samostatný a výrazný zpěv

- poslech pohádky (básně) a její ilustrace + rozhovor

- koláž z přírodnin

E - ekologická hra „Stezka Ferdy Mravence“

4. podtéma: „Masopustní reje, karneval“

Didakticky zacílené činnosti:

A - cvičení s výdržemi se slovním doprovodem

- jemná motorika - grafomotorická cvičení (maska ovečky, maškary zmokly)

- modelování, uhlazování, mačkání, válení, sestavování, obkreslování šablony, vystřihávání, lepení, dokreslování

- pravolevá orientace (hra „Kuba řekl ...“)

- vnímání - hledej, co je stejné; zkus napodobit

B - ☉ co je to půst a masopust

- gymnastika mluvidel, dechová cvičení, napodobování zvuků, jazykolamy, rozvoj slovní

zásoby

- říkadla o masopustu - paměť a výslovnost

- číselná řada; pojmy - málo, mnoho, méně, více, stejně, tolik, kolik

- orientace v prostoru; pravolevá orientace; pojmy - nahoře, dole, uprostřed, vpředu, vzadu

- vést děti k pojmenování svých citových potřeb a reakcí
- C
- pěstovat pochopení pro potřeby druhého
 - umět udělat druhému radost - jak?
- D
- seznámení s tradicí masopustu
 - uspořádání karnevalu - slavnostní stolování v MŠ, společenské chování u stolu
 - společenské chování při tanci - role dívek a chlapců
 - pohybová improvizace při hudbě
 - kolektivní zpěv
 - chápat humor a vtip - příběhy, říkadla
 - výzdoba „tanečního sálu“
- E
- osvojování jednoduchých poznatků o světě a životě - vytvářet povědomí o kulturním prostředí, jeho rozmanitosti a neustálých proměnách

Březen: Příroda se probouzí

1. Mravenečkova jarní dobrodružství
2. Kouzelná fazolka – ekologie, protidrogová prevence – Jablenka – O zlé zelené makovici
3. Mlád'ata
7. Velikonoční travička a první jarní květy (tradice)

V tomto bloku se budeme zabývat názorným myšlením i manipulačními činnostmi při pozorování vývoje rostlin. Budeme zkoumat jejich potřeby. Povedeme děti postupně i k jednoduchým pojmům, úsudkům, soudům, k řešení problémů, k rozvíjení poznávacích citů – a to jednoduchými pokusy – např. – „co se stane, chybí-li jedna z podmínek života?“ nebo „Co musíme udělat, aby?!, Co by se stalo, kdyby?“. Povedeme děti k tomu, aby si všimly, že rostliny i živočichové potřebují k životu totéž – vodu, vzduch, teplo, živiny (- ničeho moc ani málo) a že se všichni navzájem potřebujeme. Upozorníme na důležitost spolupráce (jako mravenečci, včeličky) a na odmítání nezdravého soutěžení, „vytahování“, ubližování, nespravedlnosti. Zapojíme děti do přípravy velikonoční výstavy

(novodobá tradice). Seznámíme děti s protidrogovou prevencí – neochutnávat to, co není dovoleno, některé rostliny mohou naše zdraví poškodit.

Rizikem je nedostatek pochopení pro potřeby přírody (nevhodné a hlučné chování) i pro potřeby a záměry jiného dítěte – důležité je neútočit slovně ani fyzicky, odmítat chvástání a naopak ocenit, umí-li si někdo přiznat chybu nebo se omluvit, pomoci druhému.

Očekávané výstupy:

Vážít si života ve všech jeho formách.

Chápat vztahy mezi 1. jarními květy a hmyzem, význam opylení pro rostliny, význam rostlin pro obživu lidí a zvířat a z toho plynoucí ochrana všeho živého.

Chápat vztah mezi mládětem a matkou – „neposlouchat se nevyplácí“.

Podílet se na reprezentaci naší školy na veřejnosti
– (podílet se na přípravě velikonoční výstavy).

Poznat význam zvířátek pro citový život lidí, seznámit se s nebezpečím při setkání s cizími zvířaty – matky chrání svá mláďata a útočí.

Uvědomit si nebezpečí omamných nebo jedovatých rostlin.

Březen

7. téma: **„PŘÍRODA SE PROBOUZÍ“**

Podtémata:

1. **„Mravenečkova jarní dobrodružství“** (ekosystémy)
2. **„Kouzelná fazolka“** (ekologie, protidrogová prevence)
3. **„Mláďata“**
4. **„Velikonoční travička, první květy“** (tradice)

Cíle IB:

A - zlepšovat tělesnou zdatnost, pohybovou a zdravotní kulturu - rozvoj vnímání a rozlišování pomocí všech smyslů

- seznamovat děti se způsoby ochrany smyslů a zdraví, uplatňovat základní zdravotně preventivní návyky
- B - stimulovat osvojování a rozvoj vzdělávacích dovedností
 - rozvoj receptivních jazykových dovedností
 - dbát na správnou výslovnost, kultivace jazykového projevu
 - vytvářet a rozvíjet citové vztahy k okolí; kultivace mravního vnímání, cítění a prožívání
- C - vytvářet prosociální postoje, odbourávat nezdravou soutěživost, vést ke spolupráci a ochotné pomoci slabším
- D - napomáhat „vrůstání“ do společenství ostatních lidí
 - předcházet cit. otupělosti a bezohlednosti, vést děti vlastním vzorem k empatii a respektu
- E - provázanost a závislost mezi přírodou a lidmi

1. podtéma: „Mravenečkova jarní dobrodružství“

Didakticky zacílené činnosti:

- A
 - hrubá motorika - motivovaná cvičení protahující, zpevňující, zaměřená na správné dýchání, relaxační, pohybová sladěná s hudbou
 - jemná motorika - vytrhávání, vystřihování...
 - cvičení s náčiním - stuhy, papír, sáček s fazolemi, drátěnky, míč
 - konstruktivní činnosti - stavba mraveniště z polštářků
 - grafické činnosti - vlnovky, spirály...atp.
 - prostorová orientace, reakce na signál
- B
 - vnímání, porozumění, poslech pohádky - rozhovor o pohádkách a dramatizace
 - rozdíly mezi zimou a jarem
 - řešení problému - „Co by se stalo, kdyby po zimě nepřišlo jaro“
 - pojmenovat některý hmyz, popsat jeho význam a způsob pohybu (mravenec, pavouk, kobylka...atd.)
 - třídění, uspořádání, přiřazování, číselná řada do 10
 - časové vztahy - roční doby, měsíce, dny v týdnu, dnes, včera, zítra

- odhadovat na co stačím, uvědomovat si své nedostatky, hodnotit své osobní pokroky
- C
- spolupráce, umět požádat druhého o pomoc, umět vyřešit spor dohodou
- D
- společenské návyky, sounáležitost, tolerance, přijetí autority
 - kultivovaný poslech poezie, objasnění významu nových slov
 - hovořit o přečteném textu, vyvodit mravní poučení
 - zapouštění a prolínání barev v klovatině, využití odštívků k výtvaru, malování křídou
- E
- význam hmyzu pro opylení
 - význam 1. jarních květů pro hmyz
 - uvědomovat si závislost a propojení přírody s lidmi
 - osvojování jednoduchých poznatků o přírodě
 - pozorování jarních změn v přírodě

2. podtéma: „Kouzelná fazolka“

Didakticky zacílené činnosti:

- A
- hrubá motorika - motivované cvičení zpevňující, protahující, zaměřené na správné dýchání, relaxační, sladěné s hudbou
 - jemná motorika - náčiní (stuhy, fábory, sáčky s fazolemi a hrachem), manipulace se semínky, překládání, vystřihování, lepení, vytrhávání, dokreslování (co chybí, detaily)
 - úklidové práce v MŠ i na zahradě
- B
- dokázat dokončit úkol, pochválit kamaráda, přiznat chybu (při komunitním kruhu)
 - rozvoj pozornosti, představivosti, fantazie
 - experiment - odhad vývoje, co potřebují rostliny k růstu, péče o rostliny
 - názorné myšlení - pojmy více, méně, stejně)
 - pojmové myšlení - dospět k jednoduchým pojmům, úsudkům, soudům
 - odhad množství, váhy, vzdálenosti
 - jazykové chvílky

- C - rozvoj sociální citlivosti, ochrana osobního soukromí

- D - vytvářet povědomí o mezilidských a morálních hodnotách
 - tvůrčí činnosti slovesné, literární, dramatické - dokončování pohádek, příběhů, veršů
 - tvůrčí činnosti výtvarné (Land-art)
 - chápat humor a vtip v poezii a hudbě, spojovat zpěv nebo recitaci s pohybem
 - ilustrace známých říkadel a pohádek
 - malování přírody (estetické úkazy jara, volba charakteristické barvy)

- E - poznatky o přírodě, vnímání příznaků jara
 - nebezpečí omamných a jedovatých rostlin - protidrogová prevence

3. podtéma: „Mlád'ata“

Didakticky zacílené činnosti:

- A - pantomima pohybu a chování mlád'at (zvířat)
 - motivovaný cvičební celek „Mezi zvířátky“
 - jemná motorika - uvolňování ruky - krouživé pohyby na velké formáty, vystřihování, vytrhávání, lepení, modelování, sestavování, manipulace s textilem a vatou

- B - vnímání, sluchové hry, orientace sluchem, napodobování zvuku
 - slovní zásoba - popis ztraceného štěňátka
 - dokončení příběhu o ztraceném kuřátku - vyprávění
 - hádanky (Které mládě myslím? → odpovědi ano a ne)
 - práce s atlasem zvířat - vyhledávání informací
 - přiřazování, třídění, odhad, uspořádání
 - respekt, empatie, sebeovládání, chování ke zvířatům

- C - spolupráce - dofoukej peříčko k čáře
 - sounáležitost s přírodou, zvířaty, ochrana slabších

- D - poslech pohádky nebo příběhu o mlád'atech, charakterizování hrdinů, poučení
 - grafická technika - vyškrabávání svorkou

- ilustrace pohádky nebo písňe
 - zdobení provlékáním příze, jejíž konec je ztužený lepidlem
 - sólový a skupinový zpěv
- E
- návyky chování k mláďatům (doma i v přírodě) - co potřebují zvířata i lidé k životu
 - vztah mezi mládětem a matkou - pozorování mláďat na statku

4. podtéma: „První jarní květy a velikonoční travička“

Didakticky zacílené činnosti:

- A
- motivované cvičení dle hudby, slovní doprovod
 - pantomima - včelka (má hlad, má radost, přenáší pyl, bojí se...)
 - grafomotorické cvičení a říkadlo (horní oblouček - žába skáče po blátě...atp.)
 - jemná motorika - vytrhávání, nalepování, koláž, stříhání...
- B
- výslovnost, souvislé vyjadřování, rozvoj slovní zásoby vyprávěním
 - volně plynoucí verš - báseň a práce
 - charakterizovat jaro - jak se mění (slunce, teplo, první květy)
 - hádanky
 - experiment - klíčení fazolek
 - názorné myšlení, manipulace - třídění dle barvy, velikosti
 - uspořádání, odhad
- D
- kultivovaný poslech poezie
 - uplatnit vlastní fantazii a vkus, spolupráce - kolektivní práce (kompozice „Jaro“)
 - zpěv, hudební hádanky a hříčky
 - improvizace - hudební a pohybový projev
- E
- sázení naklíčených fazolí, setí velikonoční travičky
 - umět poznat a pojmenovat první jarní květy, chránit je
 - význam včel
 - nebezpečí ohně při vypalování stařiny

- komunitní kruh - „Co by se stalo, kdyby vyhynuly včely?“

Duben: Věci a jevy kolem nás

1. Moje hračky, knihy a značky (právo na informace)
2. Zajíčková pomlázka (tradice)
3. Vlastnosti těles (pokusy)
4. Víla Květuška a skřítkové (ekologie, tradice)

Děti mají právo na informace z různých zdrojů. Proto je budeme učit chápat význam symbolů, piktogramů, dopravních značek. Budeme je seznamovat s velikonoční symbolikou i s lidovými tradicemi. Spolu se ZŠ uspořádáme velikonoční výstavu i „slet čarodějnic“. Vyneseme Moranu a Vesnou přivítáme jaro. Děti se tak mohou – spolu s dětmi ze ZŠ – spolupodílet na vytváření zábavy a získat tak pozitivní vztah ke školce. Účastníme se i lampiónového průvodu obcí s vlastnoručně vyrobenými lampióny. Seznámíme se s dalšími spoluobčany a snadněji tak vnikneme do pospolitosti obce. Nezapomeneme ani na imaginaci při hledání zajíčkovy pomlázky a pomůžeme víle Květušce i skřítkům s ochranou přírody. Budeme se zabývat i exaktními činnostmi při zkoumání fyzikálních zákonů.

Rizikem jsou obavy z příliš zlých Morany, obavy mladších dětí z velkých dětí a nebezpečí úrazu při zkoumání pohyblivé a šikmé roviny i jiných fyzikálních zákonů.

Očekávané výstupy:

- Uvědomit si význam šetrného zacházení s hračkami, knihami
- Podílet se na přípravě zábavy – slet čarodějnic, lampiónový průvod
- Získat touhu po čtení, po vlastní knížce a umět s ní zacházet
- Poznat, že knížky, veřejné značky, nápisy i piktogramy jsou zdrojem informací
- Seznamovat se s velikonoční i předvelikonoční tradicí, chápat význam velikonočních symbolů
- Poznávat fyzikální zákony experimentací s předměty i přírodninami
- Získat vztah k přírodě, učit se chránit zeleň kolem nás ke zkvalitnění životního prostředí

Duben

8. téma: „VĚCI A JEVY KOLEM NÁS“

Podtémata:

1. „Moje hračky knihy a značky“ (právo na informace)
2. „Zajíčková pomlázka“ (tradice)
3. „Vlastnosti těles“ (pokusy, objevy)
4. „Víla Květuška a skřítkové“ (ekologie, tradice)

Cíle IB:

A - podporovat rozvoj pohybových i manipulačních dovedností, vést děti ke zdravým životním

návykům a postojům

B - podporovat kreativitu a sebevyjádření

- vytvářet pozitivní vztah k učení, podporovat zvědavost a zájem

- získat sebevědomí, sebedůvěru a citovou samostatnost

C - rozvoj interaktivních a komunikativních dovedností

D - napomáhat „vrůstání“ dítěte do společnosti, vytvářet povědomí o mezilidských a morálních hodnotách

- seznamování s tradicemi

E - uvědomovat si vliv prostředí na své zdraví, odhadnout některá nebezpečí a snažit se jim

vyhnout

1. podtéma: „Moje hračky, knihy a značky“

Didakticky zacílené činnosti:

- A - hrubá motorika - motivovaný pohyb s využitím hudby
- jemná motoriky - dolní a horní smyčky, provlékání, vystřihování, vytrhávání, lepení, modelování, válení v dlaních, mačkání papíru, otiskování - razítka z brambor
- B - rozvoj zájmu o psanou podobu jazyka, rozvoj myšlení (motivace „Čtení je legrace“)

- vytváření základů pro práci s informacemi (hra „Na knihovnu“)
- poznávání zaměstnání
- hry se slovy
- chápat dopravní značky, symboly
- motivovaná manipulace, třídění, přiřazování, uspořádání
- podobnost a rozdílnost
- orientace v prostoru, v ploše, pravolevá orientace

- D
- kultivovaný poslech, charakteristika postav
 - ilustrace říkadla
 - rozdíl mezi knihou, novinami, časopisem; komiksy - uspořádej a vyprávěj dle obrázků
 - zpěv s melodickým doprovodem
 - dekorativní zdobení - kresba fixem, využití netradičních materiálů
 - kreslení nebo sestavování dle předlohy
- E
- šetrné zacházení s materiály a jejich další využití
 - hledání informací o přírodě v encyklopediích (atlas hub, rostlin...atp.)

2. podtéma: „Zajíčková pomlázka“

Didakticky zacílené činnosti:

- A
- hrubá motorika - procvičení všech částí těla
 - jemná motorika - provlékání, modelování, válení, mačkání, sestavování (mozaika), vystřihování, zdobení, omotávání slámou... (př. velikonoční přáníčka)
 - pletení pomlázky ze 3 proutků, zdobení
 - co může člověk udělat pro své zdraví (význam otužování)
- B
- sluchové a rytmické hry
 - hry se slovy - hádanky typu „na co myslím“
 - výslovnost, rytmus, rým, paměť, slovní zásoba

- vyjádřit své pocity, používat vlastní způsob řešení problému, zodpovědnost a samostatnost

C - co byste mohli připravit zeleného k jídlu pro své blízké?

D - krása poezie - velikonoční koutek (lidové koledy)
- seznámení s lidovými tradicemi, rozhovor o Velikonocích
- slavnostní jídlo a oblečení - význam slavností a význam zdravé stravy
- společenské chování při hodování
- zpěv, uplatnění vlastního hudebního projevu, improvizace, pojem „nota“
- dekorativní zdobení velikonočních přáníček a dárků
- rozehrívání vosk. pastelu - vliv ohně na vosk, zdobení voskem

E - aprílové počasí - co to znamená
- pokusy - barvení vajíček v jedlých barvách
- shrnutí znalostí o jarní přírodě

3. podtéma: „Vlastnosti těles“

Didakticky zacílené činnosti:

A - procvičení všech částí těla
- přenášení, sestavování z krabic, stavění hradů - hra na rytíře a princezny
- smysly - ohmatání, potěžkání a odhad; pozorování lupou
- uvolňování ruky, stříhání, malování na velké formáty

B - vlastnosti barev - barvení rýže potr. barvami
- vnímání - silnější rozlišovací schopnost sluchu pro různé zvuky
- vytváření pojmů - co je neživá příroda, co jsou výrobky
- porovnávání barev, materiálů, velikosti, množství, vzdálenosti, tvrdosti
- pojmenovávání GT a tvarů těles
- dokázat obhájit vlastní názor při pokusech s tělesy
- měření času - pokusy s přesýpacími a vodními hodinami

- D - tvoření mozaiky z kamínků a písku, Land-art - obrázky v přírodě z kamínků
 - kreslení křídou na chodník v MŠ - proč lze křídou psát
 - dokončit příběh, využití pohádek k obohacení slovní zásoby a k mravnímu poučení
 - pohybové vyjádření obsahu písničky
- E - hledání informací v knihách

4. podtéma: „Víla Květuška a skřítkové“

Didakticky zacílené činnosti:

- A - orientace v prostoru pomocí hmatu, popř. sluchu
 - psychomotorika - leh, zavřené oči - vnímání celým tělem
 - uvolňování, špetkové držení, zraková kontrola → svislé čáry (skřítkové „kropí“ semínka)
- B - rozvoj fantazie - kde bydlí skřítkové a co dělají, jak se jmenují, jak vypadají
 - výslovnost a slovní zásoba
 - vnímání a pojmenování pocitů
- D - lidová tradice - házení čarodějnic do ohně
 - pranostiky o jaru → popsat počasí na jaře
 - seznámení s lidovými říkadly o jaru
 - čištění a krášlení lesa
 - charakterizovat píseň – veselou, smutnou, slavnostní, tajemnou
- E - pozorování života u rybníku, potoka, studánky
 - hra v přírodě → děti zpívají píseň o přírodě a hledají lízátko zapíchaná do trávy (dárek od skřítků), plní úkoly a víla Květuška pak dává dětem medaile

Květen: Rozkvetlá zahrada

1. Den matek (řízkování a pěstování rostlin)
2. Květy a poupátka (herbář) – ekologie
3. Žížala Kroutilka a pomocníci na zahradě (hmyz)
4. Můj strom a náš les – ekologie

Opět se budeme zabývat ekologií, přírodou, ale více z té estetické stránky. Děti se dozvědí o přírodních rezervacích plných krásny a zajímavých tvorů. Budeme upozorňovat na krásu naší vlasti, našeho domova i naší zahrádky. Všimneme si, kdo nám pomáhá pečovat o květiny i zeleninu (hmyz). Uvědomíme si význam květiny jako nejmilejšího dárku pro maminku. Podnikneme vycházky do lesa (mraveniště), ke včelím úlům, do bažantnice. V sadu si vybere každé dítě svůj strom a bude jej pozorovat.

Rizikem je nebezpečí od klíšťat, komárů, včel, vos, mravenců. Naučíme se proti nim chránit vhodným oblečením, chováním, repelenty.

Očekávané výstupy:

- Získat vztah k domovu, k mamince i celé rodině
- Poznat strukturu rodiny, pojmenovat i vzdálenější příbuzné (teta, strýc, bratranec, sestřenice)
- Prožít radostně sváteční událost – Svátek matek
- Vědět, že rodina ochrání naše osobní soukromí a bezpečí
- Chápat význam hmyzu a živočichů žijících v hlíně pro zdravý růst rostlin
- Chápat význam stromů (zadržují vodu, čistí vzduch, poskytují stín, úkryt tvorům i potravu)

Květen

9. téma: „ROZKVELTLÁ ZAHRADA“

Podtémata:

1. „Den matek“ (řízkování a pěstování rostlin)
2. „Můj strom a náš les“ (ekologie)
3. „Žížala kroutilka a hmyz - pomocníci na zahradě“
4. „Květy a poupátka“ (herbář, ekologie)

Cíle IB:

- A - podporovat rozvoj pohybových i manipulačních dovedností, vést děti ke zdravým životním návykům a postojům
 - rozvíjet smyslové vnímání
- B - rozvoj poznávacích procesů a funkcí citů, vůle i intelektu
 - podporovat psychickou pohodu
 - rozvíjet komunikativní dovednosti, kultivovaný řečový projev
 - pozitivní city ve vztahu k sobě i okolí
- C - rozvoj sociálního vcítění, tolerance, respektu, přizpůsobivosti
- D - uvést dítě do života v lidské společnosti, do světa kultury a umění
- E - vytvořit základy pro odpovědný postoj dětí k životnímu prostředí

1. podtéma: „Den matek“

Didakticky zacílené činnosti:

- A - zajmout děti a postupně rozehrát organismus, střídání aktivity a relaxace; PH
 - vystřihování a zdobení přáníček bramborovými tiskátky
 - modelování z těsta
 - uvolňování ruky, dokreslování
 - navlékání, třídění

- B** - výslovnost, hry se slovy, vytleskávání slabik, jazykolamy, rozpočítadla, rýmování
 - třídění, nadřazené pojmy
 - vymyšlení vlastního příběhu k obrázku maminky, tatínka a dítěte
- C** - udělat svým dárkem radost mamince
 - úcta k ženě, galantní chování, jak pomáháme mamince, význam lásky a bezpečí (k. kruh)
- D** - mísení červené a bílé barvy - přetiskování bramborovými tiskátky (jmenovka a věnování)
 - posilovat rodinnou sounáležitost, sounáležitost MŠ a rodiny
 - navození citového a estetického prožitku při poslechu veršů o matce
 - rozlišit pochod, taneček, ukolébavku - poslech nahrávky
- E** - hledání informací v knihách
 - pozorování péče zvířecích matek o svá mláďata
 - prohlížení fotografií maminek s miminky → výstava fotografií na téma „Když jsme byli maličci“
 - ochrana životního prostředí

2. podtéma: „Můj strom a náš les“

Didakticky zacílené činnosti:

- A** - motivované cvičení - dle možnosti prováděné v lese, na hřišti, na zahradě
 - vystřihování, lepení, vybarvování - kolektivní práce
 - uvolňování + dokreslování + říkadla („Aničko, udělej kolečko“)
- B** - určit barvu, odstín, tvar, velikosti listů, květů, ptáčků
 - umístění lístků - orientace v ploše, pravolevá orientace
 - uspořádání, třídění

- slovní zásoba - pozorovat, popsat a pojmenovat (např. barvu květů)
- stupňování (živé listy) - malý, menší, nejmenší ...
- pokus - dokázat, že rostliny pijí vodu (sklenice s vodou a inkoustem → rostlina zmodrá)

- D
- vyslechnutí složitějšího textu, porozumění mu, rozhovor
 - poslech veršů o lese
 - využití přírodnin ke koláži
 - zpěv - s oporou o hlas učitelky, s hudebním doprovodem
 - říkadla, rozpočítadla, vytleskávání rytmu
 - výlet do lesa - malba na téma les

- E
- recyklování sběrového papíru
 - jak můžeme lesu pomoci - chování v lese, sběr odpadků, šetření papírem, tříděný odpad, recyklace
 - jak se sází strom; význam opory, zalévání a živin
 - rozhovor s lesními dělníky
 - pozorování pařezů - stáří stromů dle letokruhů
 - co je to dutina, hnízdo, brloh, doupe
 - zvuky zvířat

3. podtéma: „Žížala kroutilka a hmyz - pomocníci na zahradě“

Didakticky zacílené činnosti:

- A
- napodobit plazením, lezením, chůzí a během pohyb žížal, brouků, mravenců, včel, vos ...
 - napodobit pohybem vývoj motýla
 - běh s orientací v prostoru
 - jemná motorika - stříhání, sestavování, polepování, zdobení
 - textilní koláž (berušky, brouci)
- B
- komunitní kruh - charakteristika a význam hmyzu, význam žížal

- třídění - dle barev, tvarů, velikosti, počtu teček a pruhů
 - uspořádání obrázků dle posloupnosti, odhad, hledání párů dle velikosti
 - pokusy s mravenci - pozorování - čím se živí, jak žijí
 - vyjádření svých pocitů - slovně, pohybem, kresbou
- D
- poslech příběhu, dokončení; poslech nahrávky
 - výtvarné vyjádření zvuků a výšky tónů
 - pohybová improvizace dle písně „Motýlí“
- E
- rozdíl mezi mûrou a motýlem, vývoj od vajíčka přes larvu
 - význam mravenců pro zahradu a les, život v mraveništi - spolupráce, tolerance

4. podtéma: „Květy a poupátka“

Didakticky zacílené činnosti:

- A
- motiv. cv. dle hudby a slovního doprovodu na téma květiny
 - reakce na signál, chůze v rytmu hudby „Na barevné květiny“
 - chůze a běh s pohyby rukou - „Šel zahradník...“
 - jemná motorika - skládanka z rozstříhaných obrázků květin, nalepování
- B
- cvičení postřehu - porovnávání (tráva, květy, šišky...)
 - dokončení příběhu - od opylení semínka ke sklizni ovoce
 - třídění obrázků květin dle barvy, typu, počtu listů; uspořádání dle posloupnosti; hledání párů,
 - odhad počtu květin ve váze (do 6), mladší děti jen méně X více
- C
- prevence agresivity - péče o semínka, květiny
 - hrát „fair play“
- D
- význam hmyzu pro opylení, význam rostlin pro zvířata
 - výtvarné vyjádření zvuků a tónů
 - ladný pohyb dle hudby
 - malování květin máčnými křídami

- E - péče o květiny
- pozorování a pojmenování květin, poznávání léčivých bylin (rostoucí na školní zahradě)
- uplatnit zážitek s četby - citový vztah k přírodě
- pozorovat kvetoucí les - listnaté a jehličnaté stromy, mech

Červen: Veselá škola

1. MDD – aneb „všechny děti jsou si rovni“ (práva dětí)
2. Slon Jumbo – cizokrajná zvířata
3. U rybníka – ekologie
4. Rozloučení se školáky – zábava (právo na zábavu)

Opět se budeme zabývat právy dětí. Vysvětlíme si zvláštnosti a shodnosti mezi dětmi z různých částí světa. Všichni jsme něčím zvláštní, jedineční, a v tom je naše hodnota. Všechny děti si rády hrají, ale mají jiné hry – odpovídající jejich prostředí – zahrajeme si je. Upozorníme na shodnosti i rozdíly mezi „našimi“ a cizokrajními zvířaty – na jejich odlišné podmínky a potřeby. Budeme pozorovat život u rybníka a u potůčku. Navštívíme „žabí školu“ i „ptačí školu“, budeme pozorovat rostliny, živočichy, poslouchat žabí a ptačí zpěv, pozorovat krmení mláďat nebo vývoj pulců v malé žabičky. Poslední týden se věnujeme hrám na indiánské, černošské děti, asijské nebo eskymácké děti. Povedeme děti k tomu, aby vymyslely zábavu pro ostatní.

Rizika

- nebezpečí od cizích zvířat při návštěvě v ZOO nebo na farmách
- nebezpečí spadnutí do vody při pozorování rybníka a potůčku
- předcházet „povyšování“ starších dětí nad mladšími

Očekávané výstupy:

Uvědomit si, že všichni lidé jsou si rovni

Získat povědomí o přátelství a toleranci lidí všech barev pleti – Hnutí Stonožka

Získat povědomí o existenci národů a kultur z různých zemí, o planetě Zemi, o vesmíru

Získat povědomí o nezbytnosti vody pro život

Naučit se chovat k cizím zvířatům opatrně

Obsah bloků vychází ze života kolem nás. Zásadně uplatňujeme didaktický styl, založený na principu vzdělávací nabídky, na individuální volbě a aktivní účasti dítěte. Chceme dovést děti k získání kompetencí potřebných pro život, zejména pro vstup do ZŠ.

Červen

10. téma: „VESELÁ ŠKOLA“

Podtémata:

1. „MDD - aneb cestujeme po světě“ (všechny děti jsou si rovny)
2. „Slon Jumbo - aneb cizokrajná zvířata“
3. „U rybníka“
4. „Rozloučení se školáky“ (zábava)

Cíle IB:

- A - podporovat rozvoj pohybových i manipulačních dovedností, vést děti ke zdravým životním návykům a postojům, podporovat jejich fyzickou pohodu
- B - povzbuzovat děti v jejich dalším rozvoji, poznávání a učení
 - rozvoj řečových schopností, jazykových i komunikativních dovedností
 - vzbuzovat zájem o četbu i o psanou podobu jazyka
 - vytvářet pozitivní vztah k učení; podporovat zvědavost, zájem o učení, radost z objevování
 - kultivace mravního i estetického vnímání, cítění, prožívání, rozvoj sebedůvěry a citové samostatnosti
- C - dodržovat přijatá pravidla chování, posilování prosociálního chování, spolupráce a vzájemná komunikace
- D - pomoci dítěti při osvojování uznávaných hodnot společenských, morálních i estetických
 - utvářet společenskou pohodu

E - vytvářet základy pro odpovědný postoj k životnímu prostředí

1. podtéma: „MDD - aneb cestujeme po světě“

Didakticky zacílené činnosti:

- A
- procvičení celého těla s využitím předmětů denní potřeby (Jak si hrají indiánské, černošské či asijské děti?)
 - letní sezónní činnosti - brouzdaliště, tříkolky, skluzavky, šlapadla, skákací a balanční míče, kuželky z PET lahví ...atp.; atletické soutěže - běh, skok, hod → medaile, diplomy
 - hmatové cvičení - indiánské tkanice, indiánské korálky, svazování klacíků provázekem
 - sestavování z GT, dokreslování, obtahování; polepování textilem na kelímky s víčky (=černošské bubny)
- B
- porovnávání, přiřazování, zdůvodňování - v čem jsme jiní, co máme společného
 - užití symbolů, vyprávění vlastního příběhu
 - chápat vtip, hledat vhodná slova k pojmenování - dáváme si „indiánská jména“
 - pantomima - co dělají indiáni
- C
- rozvíjet pocit sounáležitosti s dětmi různých barev pleti, z různých národů
- D
- proč slavíme MDD
 - osvojování postojů důležitých pro toleranci, respekt, empatii, spolupráci
 - přijímat všeobecně uznávané společenské normy chování
 - výrazná recitace, zpěv s oporou, taneční improvizace
- E
- všichni děti na světě mají stejná práva
 - sounáležitost s přírodou, poznávání stromů, pozorujeme stín; pokus - s housenkou, na mraveništi

2. podtéma: „Slon Jumbo - aneb cizokrajná zvířata“

Didakticky zacílené činnosti:

- A
- motivovaný cvičební celek - cviky protahovací, zpevňující, relaxační, dechové
 - smysly:
 - hmat - umělohmotná a gumová zvířata v tašce
 - čich - zavíčkované kelímky s česnekem, octem, kávou, vanilkou, kořením
 - sluch - „Ptáčku, jak zpíváš?“
 - zrak - skoro stejné obrázky zvířat, hledání rozdílů
 - stříhání po čáře, nalepování, kreslení, svazování, modelování, hry v písku a s vodou, překreslování šablony...
- B
- posilování smyslu pro rytmus a rým
 - upevňování správné výslovnosti, rozvíjení souvislého vyjadřování
 - pojmenování, hledání na zvířecí mapě - která zvířata kde žijí
 - přiřazování (částí těla, správné potravy, prostředí, mláďat)
 - časové představy, početní představy, odhad
- C
- neverbální komunikace - které zvíře jsem, co ti chci říci
- D
- poslech četby na pokračování - jak asi pohádka dopadne?
 - poslech bajky - hledání mravního ponaučení
 - rytmická recitace
 - malování na velký formát vatovým tamponem a houbičkou (džungle, poušť), vystřihování a vlepování zvířat
- E
- pozorování zvířat v teráriu, akváriu, ZOO - povídání o nich
 - zvláštnosti savců, ptáků, plazů
 - prohlížení exotických zvířat v knihách
 - pozorování vývojových stádií žab, hmyzu, ptáků; péče rodičů o svá mláďata

3. podtéma: „U rybníka“

Didakticky zacílené činnosti:

- A
- zafixování návyku správného držení těla
 - umožnit dětem dostatek volného pohybu
 - cílené cviky přeměněné ve hru
 - hry s hudbou a pohybem
 - letní sezónní činnosti, hry s vodou
 - cvičení mluvidel a dechu - foukání do vody (bar. vodou na čtvrtky - „rybník“, bublifuk)
 - jemná motorika - navlékání kancelářských sponek na ryby z papíru; vytrhávání, vystříhování, lepení
- B
- didaktické hry - smysl pro rým a rytmus, správná výslovnost, slovní zásoba
 - jazykolamy, rozpočítadla, hádanky
 - využití veršů a pohádek k rozvoji emocí i poznání
 - obohacovat city dětí pozorováním letní přírody
 - pokusy s vodou - výroba ledu, tání, odpařování...
 - otisky rukou do suchého a mokrého písku
- C
- součinnost, spolupráce
- D
- netradiční výtvarné techniky
 - porozumět textu, vyvodit pointu (poslech pohádek s vodní tematikou)
 - kultivovaná recitace, zpěv, chápání humoru a vtipu v poezii
- E
- co roste u vody a kdo tam žije?
 - pozorování vlivu deště na úroveň hladiny v lesní studánce
 - poznávat koloběh vody a její význam pro rostliny, živočichy i lidé
 - pozorování ulovené ryby - kde má žábry a k čemu jí slouží
 - co patří a nepatří do rybníka
 - význam čištění vody, co je „čistička odpadních vod“

4. podtéma: „Rozloučení se školáky“

Didakticky zacílené činnosti:

- A - střídání různých forem pohybu, přirozený pohyb
- hry - honičky, hry s přírodninami
- A+B - rozvíjet zrakově-pohybovou koordinaci, prostorové i početní představy
- B - procvičování paměti a sebeovládání
- zdokonalení schopnosti naslouchat a jednat dle pokynů
- B+E - vycházka do lesa s orientací dle plánu
- C - sounáležitost, kamarádství
- C+D - spolupráce - koláž celé třídy
- společný zážitek - táborák s pečením buřtů, anekdoty, veselá vyprávění
- rozloučení s předškoláky - přívětivost, mít dobré srdce, umět se rozloučit, obdarovat
- D - zpěv a četba oblíbených básniček a pohádek dle přání dětí
- E - postarat se o studánku v lese, o květiny, o zahradu a hračky v domečku - rozloučení s MŠ

12. PŘEHLED O EVALUAČNÍ ČINNOSTI ŠKOLY

ŠVP stejně jako způsoby, formy a podmínky vzdělávání si vyžadují zpětnou vazbu (hodnocení, reflexe) o tom, na kolik se nám daří vytyčené cíle naplňovat. K tomuto záměru slouží evaluace.

Cílem evaluace je vytvoření vhodných podmínek, ověřování a následné zlepšování veškeré činnosti na škole.

Předmět evaluace (co sledujeme):

Naplňování vzdělávacích cílů

Způsob, jakým k naplňování cílů dochází

Výsledky u dětí

Reakce dětí

Odezvy ostatních pracovníků školy

Odezvy a podněty rodičů

Kvalita podmínek, za kterých vzdělávání probíhá

Kvalita práce a přípravy pedagogických pracovníků

Soulad ŠVP s RVP PV

Třídní dokumentace

Způsoby evaluace:

Rozhovory (pedagog x dítě, pedagog, rodiče, ostatní)

Diskuse

Pedagogické porady

Rozbor dokumentace školy

Hodnocení činností dětí

Reflexe činností

Sebereflexe (dětí, pedagogů)

Informace od rodičů

Podněty nepedagogických pracovníků školy

Hospitační činnost ředitelky dle plánu hospitací

Návštěva pedagogických pracovníků v jiných MŠ

Časový plán a odpovědnost:

Krátkodobá evaluace – provádí učitelka průběžně během dne (hodnocení činností práce s dětmi), kontrola dokumentace (TK, týdenní plány), 1x týdně – provádí učitelky, 1x měsíčně – ředitelka školy

Střednědobá evaluace – hodnocení jednotlivých výchovných celků – provádí učitelka po skončení těchto bloků – zodpovídá ředitelka

Dlouhodobá evaluace – hodnocení TVP v souladu s ŠVP – provádí učitelka 1x ročně, hodnocení ŠVP provádějí všichni pedagogičtí pracovníci 1x ročně (zodpovídá ředitelka)

Součástí evaluačního systému je tvorba portfolia – souboru informací o dítěti – jeho pokroky ve vzdělávání, úroveň získaných kompetencí, výtvarné práce, fotografie, záznamové archy, grafomotorické listy, výrobky dětí apod.

Co vyhodnocujeme	Co využijeme k evaluaci:	Dokument	Frekvence	Odpovídá
Indiv. vývoj dětí:	<ul style="list-style-type: none"> - doporučení SPC, PPP, pediatra, odborníků -kriteria klíčových kompetencí dle RVP PV - „Tabulky rozvoje dítěte“ dle PhDr. J. Řezáče pro děti 3-4leté, 4-5leté, 5-6leté Pg. diagnostika - pozorování dětí - rozbor jejich projevů, výrobků, aktivit, -rozbor portfolií - rozhovor s dětmi, kolegyní, rodiči, ředitelkou 	<p>Osobní dokumentace</p> <p>Záznamy o pozorování dítěte</p> <p>Tabulky na barvy, výslovnost, laterální</p>	<p>Dle potřeby</p> <p>Říjen</p> <p>Leden</p> <p>Květen</p> <p>1xměs. a dle potřeby</p>	Učitelky MŠ
Spolupráce s rodiči	<ul style="list-style-type: none"> - informace pro rodiče - konzultace o dětech, - tř. schůzky - tvoření rodičů a dětí (spolu se ZŠ) - foto ze spol. aktivit 	<p>Nástěnka v šatně</p> <p>Fotoalbum</p>	<p>Denně</p> <p>1xročně</p> <p>Průběžně</p>	Učitelky MŠ

<p>Užívání kooperativních forem práce</p>	<p>1. Vyhodnocování činností a) učitelkami - témata - podtémata b) dětmi-hra: „Kytíčkovaná“ 2. Vyhodnocování procesu = autoevaluace TVP: a) denní vzděl. nabídky ústně mezi oběma uč. b) vyhodnocování témat a podtémat</p>	<p>ústně zápisy v TK ústně zápisy v TK</p>	<p>Týdně Měsíčně Denně (TK) Denně Týdně Měsíčně</p>	<p>Učitelky MŠ</p>
<p>Soulad TVP, ŠVP, RVP PV</p>	<p>- autoevaluace ŠVP – analýza cílů, podmínek, činností - požadavky ZŠ (popř. obce, ČŠI)</p>	<p>ústně Kniha na pg. rady</p>	<p>1 x ročně</p>	<p>Učitelky MŠ</p>